Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 26 (1526) ♦ Четвер, 13 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

Привид ланцюгової реакції блукає «саркофагом»

Можливість виникнення спонтанної ланцюгової реакції (СЛР) у «саркофазі» (об'єкт "Укриття" над 4-м енергоблоком Чорнобильської АЕС) "виключити не можна", заявив співробітник міжнародного науково-технічного центру «Укриття» Володимир Щербина, виступаючи на науково-практичній конференції «Наука. Чорнобиль-96», що проходить у Києві.

Водночас він зазначив, що СЛР не передбачає ядерного вибуху, а може призвести до розігріву мас, які містять паливо, та локального радіоактивного викиду.

В. Щербина зазначив, що СЛР на цей час можлива внаслідок накопичення під «саркофагом» значної кількості води.

Кажучи про можливість повного вилучення відходів із «саркофагу», В. Щербина назвав це "утрудненим" та пояснив, що сьогодні в Україні немає відповідних технологій для вилучення та переробки ядерних відходів.

За оцінками спеціалістів міжнародного науково-технічного центру «Укриття», у «саркофазі» залишилося близько 95 % палива, яке містилося в ньому на момент вибуху 26 квітня 1986 року, що становить майже 200 тонн опроміненого та ядернонебезпечного палива, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Єна прийде на наш ринок?

«Японські єни тут не ходять, але я хотів би, щоб вони прийшли до України у вигляді інвестицій. — З такими словами Голова Верховної Ради Олександр Мороз звернувся до Надзвичайного і Повноважного Посла Японії в Україні Юдзі Курокави.— А те, що в нашій державі є об'єкти, в які можна вкладати японський капітал, ви скоро переконаєтеся... Зі свого боку Верховна Рада України готова в законодавчому порядку врегулювати необхідні специфічні моменти договірно-правових документів».

За словами пана Юдзі Курокави, у Токіо він мав зустрічі з прем'єр-міністром, міністром закордонних справ та головою парламенту Японії, і всі вони зауважили, що Україна — надзвичайно важлива країна для Японії. «По-перше, вона має значний потенціал, —сказав пан посол, — по-друге, ми вважаємо, що стабільна Україна в Європі має важливе значення для стабілізації у всьому світі. Потретє, у нас є спільний великий сусід — Росія, і ми відчуваємо, що з багатьох питань наші погляди збігаються».

Окрім того, пан Юдзі Курокава закликав і надалі зміцнювати відносини між нашими державами, у тому числі на рівні парламентів та міжпарламентських груп дружби, а також повідомив, що у Японії очікують на візит делегації Верховної Ради України і сподіваються, що він відбудеться вже цього року.

Раз — дитина, два — дитина...

Третьої лелека не приніс

«В Україні протягом останніх шести років померло на 1,2 мільйона людей більше, ніж народилось. Як сказав міністр охорони здоров'я Андрій Сердюк, у країні щороку йде з життя стільки людей, скільки їх сьогодні проживає в Сумах. Таким чином, в Україні тепер проживає менше 51 млн. людей». (З газетних сторінок)

(Матеріал читайте на 14-й стор.).

Парламентська хроніка

Малолітки — безпритульні, підлітки — крадії

Денне засідання 11 лютого

Доповідач з питання «Про дії уряду щодо реалізації державної молодіжної політики в Україні (створення умов для забезпечення зайнятості, гарантій щодо отримання професійної підготовки, духовного і фізичного розвитку молоді)» міністр у справах сім'ї і молоді Сузана Станік повідомила: нині в Україні діють сім національних та загальнодержавних програм, які так чи інакше стосуються молоді. На думку міністра, позитивним також є те, що проблеми молоді спільними зусиллями намагаються вирішити Верховна Рада, Президент, уряд України, міністерства освіти, праці, культури, внутрішніх справ, охорони здоров'я та інші.

Однак, коли почали називати результати цих «намагань», то мимоволі майнула думка про "сім няньок, у яких дитина без ока". Торік затримано більш як 12 тисяч безпритульних дітей. На 20 відсотків збільшилася кількість юнаків і дівчат, які в пошуках роботи звернулися до центрів зайнятості (а скільки не звернулося?!).

(Закінчення на 3-й стор.).

«ОЧЕНЬ ВЫРОС В ЦЕЛОМ МИРЕ ГРИППА ВИРУС ...»

На жаль, слова барда Володимира Висоцького нині актуальніші, ніж будь-коли. Незважаючи на потепління, яке стало на заваді швидкому розповсюдженню грипу, недуга все ж таки встигла повкладати в ліжка (за минулий тиждень) 121585 осіб лиш у кількох «контрольних» містах країни. В деяких областях, приміром Луганській, Донецькій, у школах припинено заняття.

З учорашнього дня через загрозу епідемії грипу не працюють загальноосвітні школи Києва.

Грузія шукає друзів на заході. У нас

Сьогодні розпочинається дводенний офіційний візит до Києва Президента Грузії Едуарда Шеварднадзе. Заплановано його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком.

Обговорюватимуть питання двостороннього співробітництва, збільшення обсягів торгового обороту, а також співробітництва України та Грузії у рамках міжнародних організацій. Передбачається підписання низки двосторонніх міждержавних, міжурядових та міжвідомчих угод і протоколів, а також Спільної декларації.

Одвічний конфлікт: людина і влада

Питання створення законодавчої бази для скасування смертної кари в Україні стояло першим в порядку денному чергового засідання постійної Комісії у закордонних справах та зв'язках із СНД Верховної Ради.

(Закінчення на 5-й стор.).

До уваги учасників розіграшу лотереї «ГУ»-97!

Як ми й обіцяли, 31 січня 1997 року відбувся розіграш нашої лотереї. До редакції надійшло 25 тисяч заявок, половина з яких від читачів, котрі передплатили газету на 6 місяців. Хоча, згідно з умовами, в лотереї могли взяти участь лише ті, хто передплатить газету на рік! Тому до розіграшу ввійшла тільки половина призів. Ми даємо шанс усім передплатникам! Ті, хто продовжить передплату на «Голос України» до кінця 1997 року і вишле в конверті копію квитанції з позначкою «Лотерея «ГУ»-97», візьмуть участь в розіграші лотереї у липні 1997 року.

А поки що друкуємо списки щасливчиків розіграшу на 10—11-й стор.

Сьогодні в номері

Земля господаря не відпустить

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на VII з'їзді фермерів України

Хотів би від імені Верховної Ради України привітати вас — тих людей, для яких фермерство стало способом життя.

Селянинові відома одна закономірність: якщо взяв грядку землі і раз копнув, то виникає зворотний зв'язок — будеш копати все життя, бо не можна залишити роботу на землі — вона не відпустить.

Тут присутні люди, що такий вибір зробили. До вашого вибору треба ставитися серйозно, бо в особі фермерів ми маємо справу з тими людьми, хто вміє і прагне бути господарем. На це треба зважати всім владним структурам держави.

Ситуація в Україні сьогодні дуже складна. Не буду робити детальний її аналіз, загальним свідченням того є вкрай низькі соціально-економічні показники промислового і сільськогосподарського виробництва, помітне поглиблення соціальної кризи в минулому році.

Цей стан зрештою і визначає пріоритети у розв'язанні економічних проблем, що постали перед державою сьогодні.

Особливе місце в реформуванні економіки належить нині агропромисловому комплексу, передусім земельній реформі, що була започаткована постановою Верховної Ради України від 18 грудня 1990 року, підтверджена рядом законодавчих актів, серед яких, вважаю, найважливішими є Земельний кодекс України, закони про форми власності на землю, про колективне сільськогосподарське підприємство, про селянське (фермерське) господарство. В цих документах закріплені правові, економічні та соціальні умови функціонування селянських господарств.

Мені довелося брати участь у підготовці названих законів, можу сказати, що вони забезпечують правову основу реформування земельних відносин.

Хотів би наголосити: основна причина кризового стану нинішнього сільськогосподарського виробництва полягає не в формі вибору господарювання, а в ставленні держави до селянина. Вважаю, що саме в цій площині треба аналізувати проблему.

У 1996 році одержано лише 24,5 млн. тонн зерна по Україні. Кілька десятків років не було таких низьких показників. Коментарі тут зайві. Криза сільськогосподарського виробництва поєднується з тяжким соціально-економічним становищем села, про що свідчить проведене Міністерством статистики суцільне обстеження сільських населених пунктів. Ось лише кілька цифр.

***СТАНОМ** на 1 січня 1996 року у 28 тисячах сільських населених пунктів проживають 16,8 млн. чоловік, або 33 відсотки всього населення України. Протягом останніх п'яти років природне скорочення населення відбулося майже в усіх селах і селищах і становить півмільйона людей. На жаль, триває тенденція до старіння сільського населення, питома вага осіб пенсійного віку становить близько третини. Отже, ми маємо справу із складною демографічною і соціальною проблемою.*

Економічна скрута в Україні виявилася одним із факторів, що стимулює розвиток особистих підсобних господарств. За останні п'ять років їх кількість зросла на 4 відсотки. Водночас кількість фермерських господарств зросла майже в 108 разів. Проте не можна не відзначити, що розвиток фермерства в Україні стримується цілою низкою причин, які обумовлені загальною економічною кризою в державі, відсутністю обгрунтованої економічної політики, зокрема в цій сфері, розвалом товарно-грошових відносин і підміною їх сумнозвісною бартеризацією.

Фактори, що негативно впливають на розвиток фермерських господарств, докладно обговорювали на зустрічі із лідерами фермерського руху, яка відбулася в кінці грудня минулого року. Заслуговують на особливу увагу висловлені там слушні пропозиції з боку керівників асоціацій фермерів Тернопільської, Чернігівської, Хмельницької, Львівської, Рівненської, Черкаської, Полтавської та багатьох інших областей. Суть цих зауважень зводилася до визначення недоліків в роботі державних владних структур.

***ФЕРМЕРИ** мають рацію: Президент, уряд, Верховна Рада недостатньо контролюють виконання законів, указів, постанов. Не виконується, зокрема, Закон України про селянське (фермерське) господарство, прийнятий Верховною Радою України 22 червня 1993 року. Кошти Українському державному фонду підтримки селянських фермерських господарств виділяються непропорційно щодо інших галузей. Характерно, що у проекті бюджету на 1997 рік Кабінетом міністрів такі кошти зовсім не передбачені.*

У той же час в ст. 25 Закону України «Про селянське (фермерське) господарство» зазначається: «Для підтримки селянських (фермерських) господарств і створення стабільних умов у разі одержання кредиту банку використовуються кошти Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств, на поповнення яких щорічно у проекті державного бюджету Кабінет міністрів України передбачає відповідні фінансові ресурси». Це та норма, яку має бути обов'язково передбачено у бюджеті на 1997 рік.

На жаль, не тільки цей закон не виконується. Не виконуються й інші закони, в тому числі щодо пріоритетності соціального розвитку села та агропромислового комплексу. В цьому проявляється не тільки економічна, а й суспільна і навіть духовна криза. Не можу не навести цитату із виступу голови фермерського господарства «Ір-На» Кривоозерського району Миколаївської області О. В. Волкотруба на конференції фермерів у Полтаві, який сказав: «Ми переживаємо катастрофічний занепад сільськогосподарського виробництва, соціальної сфери на селі в масштабі всієї нашої, одвічно хліборобної країни. Сталося це тому, що держава відвернулася від хлібороба, сільського трударя, залишила його напризволяще: сам на сам із страшним ворогом —економічною розрухою, безладдям, безправністю, кримінальною злочинністю».

Розвиток фермерства гальмується також і відсутністю законів про кооперацію, оренду землі, лізинг та інших законодавчих актів. Нагадаю: ці закони включено до переліку питань на сьому сесію Верховної Ради України.

Усім відомо, що нинішня система оподаткування фермерських господарств надзвичайно складна і жорстка. До того ще й неупорядковане страхування посівів. Життя вимагає створення відповідної державної страхової компанії. Такі пропозиції розглядаються у комісіях Верховної Ради. На різних стадіях опрацьовуються інші законопроекти, основними з яких є — закони про оподаткування, про державний бюджет України на 1997 рік, а також про місцеве самоврядування та місцеві державні адміністрації. Їх прийняття матиме велике значення і для врегулювання відносин на селі.

Практика свідчить: під час становлення нових економічних відносин головне — ефективність господарювання, яка залежить від рівня організації виробництва, відносин між державою і виробником. В зв'язку з цим виникає кілька питань.

Перше. Ми вже відкрили простір для обороту землі, створивши землі запасу і резерву, передбачивши володіння, користування ними і, за певних умов, навіть розпорядження. Пригадую, як відбувалося голосування з цього питання на сесії Верховної Ради України минулого скликання. Резерв і запас передбачався як матеріальна база для розвитку нового напряму господарювання. Хоча справу і зрушили з місця, проте лише 15 відсотків (із виділених!) земель одержали селянські господарства. А де ж інша земля? Як і на кого вона працює? Вважаю, що ці питання треба адресувати Держкомзему. Адже в постанові Верховної Ради, що було прийнято ще в 1990 році, цій установі давалося конкретне доручення зробити інвентаризацію земель. Проте її досі не завершено. Можливо, це сталося тому, що Держкомзем займається не так тими справами, що визначені законом і випливають із функцій державного комітету, а інколи політиканством — тому ми й досі не можемо з'ясувати, як і на чию користь використовується земля в Україні.

Друге. Нині набула помітного поширення наполеглива пропаганда створення акціонерних товариств на землях колективних господарств. Діють регіональні агенції з приватизації земель у Сумській, Вінницькій, Дніпропетровській, Львівській, Херсонській та інших областях. Мету створення таких підприємств з іноземним капіталом визначено чітко. Через оцінку інтелектуальної власності у бізнес-планах у розмірі 51 відсоток іноземці в кінцевому підсумку стають власниками майна, а згодом — і землі. В результаті це призведе до ліквідації селянства, перетворення сільськогосподарських виробників на найману робочу силу. Така тенденція у цілком конкретних формах втілюється на практиці. За прикладами далеко ходити не треба. Кажуть, краще вчитися не на власних помилках. З огляду на це вважаю доречним привернути вашу увагу до статті, що надрукована в «Российской газете» за 9 січня цього року під характерною назвою «Сказка о Рыбаке и о крестьянине-бедняке, который молится на Рыбака за то, что тот ободрал его как липку». Рибак — це прізвище того, хто скуповує землю, тобто паї господарств у Калузькій області. Мета — придбати у власність п'ятдесят тисяч гектарів землі суцільним наділом. Після цього він звертається до міжнародних фінансових організацій, де йому надають кредит під 2 відсотки річних. Ці гроші він вкладає в інші банки вже під 70—80 відсотків. В результаті земля стає не російською — вона відходить під заставу на 100 років. А далі, цитую, «більше ми її ніколи не побачимо». Врахуємо і те, що пай коштує 50—70 млн. російських рублів, а скуповують за 5 млн., причому 1 млн. дають готівкою, а 4 — як депозит у банку.

Така практика скуповування земель у нинішніх умовах економічної розрухи, коли люди місяцями не одержують заробітну плату і пенсію, реальна і в Україні. Саме тому потрібно не допустити будь-які маніпуляції з землею, уникнути ситуації, внаслідок якої ви перестали б бути господарями на власній землі. У цій площині, образно кажучи, проходить водорозділ проблеми і точаться дискусії про механізм паювання. До речі, саме законом передбачено паювання землі. Проблема — у його дотриманні. Думаймо разом, як це робити. Проте вже сьогодні ми маємо 25 відсотків землі, виділеної на основі закону. Треба дати можливість довести ефективність її використання.

Узагальнення процесів, які відбуваються в державі, пристрасті, що виникають довкола села, мають чітке політичне забарвлення. Важливо, щоб це усвідомлювали і фермери. Так само, як і те, що перспектива — за прогресивними сучасними методами господарювання в інтересах людини і держави.

***З МЕТОЮ** створення організаційних, економічних та соціальних умов для розвитку і стійкого функціонування селянських (фермерських) господарств доцільно розробити державну програму розвитку селянських (фермерських) господарств на 1997—2010 рр. — як доповнення до Національної програми перспективного розвитку агропромислового комплексу, в якій передбачити все необхідне для розвитку селянських (фермерських) господарств, посилення державної підтримки цього сектора.*

Нині набуває особливої ваги створення організаційних, економічних, фінансових, правових і соціальних умов для розвитку селянських господарств, удосконалення механізму державної підтримки фермерського сектора. В зв'язку з цим хочу зосередити особливу увагу на умовах розширення фермерських наділів. Це хвилює багатьох сільських працівників. Справді, на тій площі, яка сьогодні є у фермера, важко досягти ефективності виробництва. Отже треба закласти відповідні передумови для такого розширення. Напевне, слід використати досвід окремих господарств, що беруть в оренду землі збанкрутілих (хай і не з своєї вини) господарств.

Але під час організації орендних відносин треба подивитися, щоб землю одержав ефективно працюючий господар, а не той, який дивиться на землю лише як на предмет застави. Найближчим часом ми маємо на меті розглянути закон про оренду, важливо, щоб земельні відносини регулювалися виключно на законодавчій основі, як того вимагає Конституція. Готуючи закон, будемо враховувати і ваші пропозиції.

На часі — формування ринкової і соціальної інфраструктури на основі кооперації та інтеграції, розвиток сільськогосподарського машинобудування в державі. На підтвердження останньої тези наведу приклад роботи машинобудівників міста Олександрії, що на Кіровоградщині, яке нещодавно вдалося відвідати. Висновок такий: українці можуть зробити комбайн, який не поступається іноземним зразкам.

Врахуємо й те, що він дешевший втричі, ніж, скажімо, «Джон Дір», а його виробництво дає роботу сотням тисяч людей в Україні. От і поміркуємо: чи варто позичати 500 млн. чи 200 млн. доларів і вкладати їх за кордоном, чи краще вкласти у власне машинобудування 30 або 50 млн. і одержати далеко кращий результат. Відповідь, думаю, зрозуміла.

Держава повинна захищати власного товаровиробника, але і ви, фермери, маєте бути активнішими, відстоюючи інтереси свого виробництва. Треба, щоб і Мінсільгосппрод активніше боровся за ці інтереси. Адже на яку перспективу розвитку власного фермерства ми розраховуємо, якщо навіть картоплю завозимо з-за кордону, не маючи куди подіти свою.

Вважаю, що в національній програмі перспективного розвитку агропромислового комплексу повинні бути передбачені і такі важливі складові, як капітальні вкладення за розрахунками Асоціації фермерів України, технічне та технологічне забезпечення, інформаційно-консультативне обслуговування, фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка селянських господарств, соціально-економічні наслідки реалізації програми, система управління програмою та контроль за її реалізацією.

Нам конче потрібно поступово ліквідувати бартер як основну форму міжгосподарських стосунків, унормувати відносини фермерських спілок на основі уже існуючого досвіду кооперації фермерів в Україні. Треба активніше використовувати наукову спадщину талановитих попередників, зокрема Олександра Чаянова. Адже висновки, які він зробив ще 70 років тому, унікальні за своєю глибиною і точністю. А ми, на жаль, лише обмежуємося згадками, що був, мовляв, такий учений.

Уважно ознайомившись із документами з'їзду, хотів би відзначити змістовний аналіз стану справ на місцях, цілеспрямованість, визначення конкретних завдань, бачення перспективи.

Хочу запевнити, що з боку Верховної Ради України ви матимете підтримку в правовому забезпеченні становлення і подальшого розвитку фермерства як одного із важливих факторів стабілізації сільськогосподарського виробництва, забезпечення продовольчих потреб населення.

Парламентська хроніка

Малолітки – безпритульні, підлітки – крадії

(Початок на 1-й стор.).

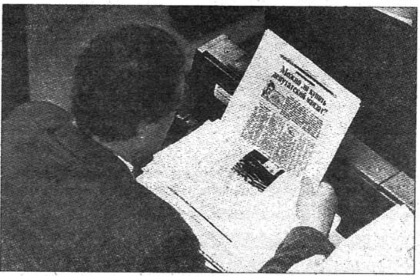
Понад 40 відсотків безробітних — молодь. А в проекті бюджету на цей рік не передбачено фінансування молодіжного житлового будівництва, позашкільних виховних закладів, спортивно-оздоровчих центрів. Цілком логічний і справедливий був висновок співдоповідача голови Комісії з питань молоді, спорту і туризму Олександра Яковенка: принизливішого ставлення до молоді, ніж сьогодні, за своє життя він не бачив. Держава з кожним роком скорочує матеріальні й фінансові можливості для реалізації конституційних прав молоді у працевлаштуванні, здобутті освіти, культурному й фізичному розвитку, тому цей вакуум заповнюється проявами злочинності, наркоманії, бездуховності, соціальної і політичної апатії серед молодих людей. А створювані програми, по суті, так і залишаються на папері.

Гострій, аргументованій критиці піддали політику уряду щодо молоді інші народні депутати. І тому на цьому тлі короткий виступ віце-прем'єра Івана Кураса мав не дуже переконливий вигляд. Бо що можна сказати у відповідь на те, що контингент учнів за останніх 5 років скоротився на 200 тисяч! Щорічно 80 тисяч 14—16-річних підлітків поповнюють так звану сферу нерегламентованої зайнятості. У кращому разі — це спекуляція, в гіршому — розбій, грабежі, наркоманія, проституція.

Тож парламентарії дійшли висновку: об'єднати зусилля всіх владних структур для вироблення єдиної молодіжної політики і прийняли відповідну постанову.

Василь ТУГЛУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

І енергетика на порозі банкрутства. Чи, може, порятує закон?

Ранкове та денне засідання 12 лютого

Після проголошення запитів депутати приступили до обговорення проекту закону «Про електроенергетику».

Доповідач міністр енергетики і електрифікації Юрій Бочкарьов загострив увагу на таких цифрах: рентабельність за минулий рік становила лише 2,6 відсотка, заборгованість споживачів енергетикам перевищила 3 млрд. гривень; енергетики у свою чергу заборгували своїм постачальникам понад 4 млрд. гривень. Як визнав міністр, галузь — на порозі банкрутства. Варто, щоправда, зазначити, що з 55 мільйонів кіловат електроенергії безпосередньо у структурах, підпорядкованих міністерству, виробляється 38 мільйонів кіловат, решта — у системах Держкоматому, інших міністерств і відомств.

Власне, поданий законопроект покликаний об'єднати зусилля енергетиків, створити єдиний оптовий ринок, запровадити цивілізовані правила гри на ньому.

Утім, після співдоповіді голови підкомісії Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку постав ряд запитань. Адже сьогодні завантажені роботою лише 27 відсотків енергетичних потужностей, а 52 відсотки — у резерві, бо для них немає палива. Тому в «години пік» постає потреба у збалансуванні виробництва і споживання електроенергії.

Окрім того, нещодавно Президент України підписав указ про подальший розвиток енергетики. Всі роботи доручено виконати концерну «Енергія», який не має досвіду проектування, будівництва і монтажу технологічного обладнання таких об'єктів.

Одне слово, перед обговоренням законопроекту отримали чимало інформації для роздумів.

Більшість народних депутатів висловилася за прийняття законопроекту в першому читанні. Незважаючи на пропозицію представника фракції комуністів В. Роєнка відхилити цей документ і відправити на доопрацювання, бо, мовляв, він передбачає ринок електроенергії і приватизаційні процеси, усе ж таки гору взяв аргумент, що треба врахувати й інтереси суб'єктів, які беруть участь у виробництві та постачанні електроенергії.

А ось закінчити формування Конституційного суду, тобто дообрати дві кандидатури від Верховної Ради, знову не вдалося. Посилаючись на пропозиції Ради фракцій і груп, О. Мороз запропонував розглядати одразу обидві кандидатури — Сергія Сінченка і Віктора Шишкіна. Однак для цього трьомастами голосів треба було внести одноразові зміни до Регламенту, а цього зробити якраз і не вдалося. Вирішили перенести розгляд питання на вівторок — «на свіжу голову».

Насамкінець засідання парламент повернувся до проекту постанови про ефективність використання іноземних кредитів в Україні, якою діяльність Кабінету міністрів, починаючи з 1992 року, визнано незадовільною. До того ж, вирішено запропонувати урядові утриматися від підписання договорів на одержання нових кредитів, доки не буде інформації про використання старих.

Анатолій БЕНЬ.

Володимир КОРОЛЮК.

Офіційно

ЦЕНТРАЛЬНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ
ПО ВИБОРАХ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ
УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

№ 319 Київ 12 лютого 1997 р.

Про реєстрацію народного депутата України, обраного 26 січня 1997 року у Великомихайлівському виборчому окрузі № 310 (Одеська область) на повторних виборах народного депутата України замість вибулого

Розглянувши протокол та інші документи окружної виборчої комісії Великомихайлівського виборчого округу № 310 (Одеська область) про результати виборів народного депутата України 26 січня 1997 року замість вибулого, Центральна виборча комісія відповідно до статей 14, 44 та 49 Закону України «Про вибори народних депутатів України» **постановляє:**

1. Зареєструвати Звонаржа Андрія Юрійовича, 1976 року народження, студента Одеського державного морського університету, члена Комуністичної партії України, який проживає у місті Одесі, народним депутатом України, обраним 26 січня 1997 року на повторних виборах народного депутата України замість вибулого у Великомихайлівському виборчому окрузі № 310 (Одеська область).

2. Опублікувати цю постанову в газеті «Голос України» та повідомити в інших засобах масової інформації.

Голова Центральної виборчої комісії
І. ЄМЕЦЬ.

Секретар Центральної виборчої комісії
І. ЦЕЛУЙКО.

На терезах ВАСУ спір двох вищих гілок влади

Учора у Вищому Арбітражному суді України розпочалося слухання справи за позовною заявою управління справами Верховної Ради до Кабінету міністрів про визнання недійсними актів ненормативного характеру. Маються на увазі постанови Кабміну від 19 липня 1996 року "По заходи щодо раціонального використання адміністративних будинків та інших об'єктів, призначених для забезпечення діяльності державних органів України», та від 9 листопада 1996 року «Про розміщення Конституційного суду України» в частині, що суперечить законам України.

Як зазначив представник управління справами Верховної Ради, позовна заява має одну мету: на основі закону розставити, так би мовити, всі крапки над «і». Далі він аргументував неправомірність дій Кабміну, їх невідповідність законодавчим актам Верховної Ради, Президента і самого ж уряду.

Представник Кабміну у відповідь дотримувався лише однієї думки — у зв'язку з непідвідомчістю справи Вищому Арбітражному судові залишити її без розгляду. При цьому він послався на 13 статтю Конституції. Тут вже йому на допомогу змушений був прийти суддя ВАСУ, який делікатно поправив представника відповідача, сказавши, що, очевидно, він мав на увазі 113 статтю. Більше того, представник Кабміну прибув на судове засідання навіть без відповідного доручення представляти уряд.

Згідно із відповідною статтею закону суддя зробив перерву до 16 години, щоб визначитися, підвідомча чи ні ця справа ВАСУ. Однак, якщо вона буде прийнята до розгляду, представник уряду, очевидно, попросить перенести її на дещо пізніший термін, щоб належно підготуватися. Бо цього дня у нього, судячи з виступу, був єдиний аргумент і одна позиція — «справу не розглядати», «вона непідвідомча ВАСУ».

Василь ЮРЕНКО.

Думки з приводу

На переправі не міняють. Коней

Народні депутати вважають малоймовірною відставку уряду

Наталія ВІТРЕНКО, лідер Прогресивно-соціалістичної партії України:

— Відставка уряду — ідеальне рішення для України. Уряд показав свою неспроможність управляти економікою. Але парламент у своєму нинішньому складі не проголосує за його відставку. А Леонід Кучма не ініціюватиме відставку Прем'єр-міністра Павла Лазаренка через побоювання програти йому в війні компроматів. Відставка уряду можлива на основі масових виступів трудящих.

Володимир ЄМЕЛЬЯНОВ, заступник голови парламентської Комісії з питань базових галузей і соціально-економічного розвитку регіонів:

— Парламент України не підніматиме питання про відставку Кабінету міністрів. Хоча Президент України може ініціювати це. Треба серйозно думати не про те, як реформувати уряд, а про те, як реформувати економіку.

У погоджувальних комісіях

НА КОРИСТЬ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ

Ранком у вівторок міжфракційна погоджувальна група з податкових законопроектів підбила підсумок: до пленарного розгляду готові проекти законів про оподаткування прибутку підприємств, про здійснення платежів і забезпечення податкових зобов'язань.

Народні депутати повернулись до уточнення опрацьованого раніше законопроекту «Про податок на доходи фізичних осіб». Дискутували норми оподаткування додаткових благ: домашній обслуговуючий персонал; позика під проценти, що нижчі від ринкових; страхування фізичної особи або її майна за рахунок працедавця тощо. Учасники розмови зійшлись на думці: ці положення потребують додаткової експертизи. Крім пропозицій стосовно стягнень з плати за освіту. Їх порівняно легко вдалось підправити на користь малозабезпечених.

На думку заступника голови Комісії з питань бюджету, члена міжрегіональної депутатської групи Володимира Пустовойтовського послаблення податкового пресу не може перевищувати мінімального рівня бюджетних витрат. Бо за такою межею настає розвал сфери соціального захисту. Визначальним щодо зниження податків має бути пакет законопроектів про підтримку вітчизняного виробника, збалансування доходів і витрат державного бюджету. Водночас наш пакет має сприяти розширенню бази оподаткування. Тоді формуватиметься середовище, в якому і тіньова економіка братиме участь в утриманні бюджетної сфери.

***

У тимчасовій спеціальній комісії з доопрацювання законопроекту «Про місцеве самоврядування в Україні» 11 лютого тривав розгляд зауважень і пропозицій, що надійшли від народних депутатів, органів влади на місцях. Проаналізовано вже більше тисячі поправок — половина всіх одержаних. Наприклад, коли йшлося про повноваження місцевої влади в галузі розвитку освіти, уточнювались всі нюанси: і щодо видів навчальних закладів (державних та комунальних), і щодо державної мови та мов національних меншин... А крім того, народні депутати дружно погодились додати в статтю 30 таке повноваження: «... організація у сільській місцевості регулярного підвезення дітей дошкільного віку та учнів до місця навчання і додому».

— Вважаю можливим, — сказав від депутатської фракції комуністів і Комісії з питань оборони та державної безпеки Микола Заварзін, — і те, що ми зважено підійшли до статті 34 —«Повноваження в галузі оборонної роботи». Останнім часом у суспільстві запанував дивний скепсис з цього питання. І даремно. Військово-патріотичний стан молоді належно підтримується в усіх цивілізованих країнах. Нам слід це мати на увазі, формуючи законодавчі акти. Адже від сили духу не меншою мірою, ніж від соціально-економічних чинників, залежить доля країни.

По-діловому обговорювались також проблеми розмежування фракцій самоврядних і державних органів у зовнішньоекономічній діяльності, у здійсненні заходів, пов'язаних з мобілізаційною підготовкою та цивільною обороною, створенням і зберіганням матеріальних цінностей державного і мобілізаційного резерву, інші життєво важливі питання.

Прес-служба Верховної Ради України.

На знімку: Ігор Юхновський, Костянтин Лященко, Віктор Мусіяка, Олександр Шандрюк.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хроніка. Факти. Події

● *Тірана*

Стан поки що не надзвичайний

Парламент Албанії відхилив пропозицію уряду оголосити надзвичайний стан у великому адміністративному центрі Влера на півдні країни. Це місто стало ареною масових зіткнень між учасниками багатотисячних акцій протесту вкладників збанкрутілих «фінансових пірамід» і поліцією. В результаті троє загинули і близько 300 дістали поранення.

● *Вашингтон*

Своя людина в ООН

Сенат конгресу США у вівторок одноголосно затвердив конгресмена Білла Річардсона (демократ, від штату Нью-Мексіко) на посаді постійного представника Сполучених Штатів при ООН. Річардсон зарекомендував себе вмілим і тонким дипломатичним посередником під час врегулювання конфліктних ситуацій.

● *Душанбе*

Звільнять заручників і засудять тероризм

У Таджикистані розпочато реалізацію плану звільнення 14 заручників, що їх утримує збройна група на чолі з братами Содіровими. Згідно з планом, заручників «обмінюватимуть» на прибічників терористів. Крім того, передбачено розпочати роботу над спільною декларацією офіційного Душанбе і лідера об'єднаної таджицької опозиції Саїда Абдулло Нурі. У цьому документі буде сформульовано спільну позицію, що засуджуватиме тероризм і визначатиме засоби боротьби з ним.

● *Єреван*

Солана познайомився з вірменами

Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана вперше відвідав з офіційним візитом Єреван, де провів переговори з керівництвом республіки. Вірменія з 1994 року є учасницею програми НАТО «Партнерство заради миру», а також Ради Північноатлантичного співробітництва.

● *Ханой*

Нові жертви у В'єтнамі...

Одинадцять осіб загинули на річковому судні. Це сталося у водосховищі Киатха, приблизно за 400 кілометрів на південь від Ханоя у провінції Хатінь. Причиною події стало перевантаження приватного пасажирського судна: на ньому перебувало понад сорок осіб, внаслідок чого воно затонуло. Загинули й пропали безвісти жінки й літні люди.

● *Аддис-Абеба*

... та в Ефіопії

Двох убито, дев'ятьох, у тому числі чотирьох іноземців, поранено в результаті вибуху гранати в готелі, розташованому в місті Харер, на сході Ефіопії. За повідомленнями очевидців, гранату кинуто до готелю знадвору. Ефіопська влада підозрює у вчиненні злочину бойовиків мусульманської фундаменталістської організації «Аль-Іттіхад аль-ісламі», що діє в Сомалі. З 1995 року вона вчиняє терористичні акти у різних ефіопських містах.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Коментар

Пісні нові, заспів — той самий

Останнім часом з'явилася низка заяв румунських керівників, де вони натякають: незабаром Договір про дружбу, співробітництво та добросусідство з Україною буде підписано. Приємно. Але, на жаль, навіть за таких рожевих перспектив Київ навряд чи може бути спокійний. І на те є вагома причина.

Наближається час, коли НАТО назве «прізвища» своїх нових членів. Відповідаючи на запитання делегатів Парламентської Асамблеї Ради Європи і торкаючись кандидатури Румунії, генсек альянсу Хав'єр Солана зазначив, що Бухарест зробив для вступу до НАТО вже багато (владнав суперечки з Угорщиною) і лишилося ще кілька невеликих кроків (прозорий натяк на румуно-українські відносини).

Але міністр закордонних справ Румунії Адріан Северін там-таки — в Страсбурзі — заявив: «Принципова вимога Румунії полягає в застосуванні в цьому документі (базовому договорі з Україною. — А. М.) європейських стандартів міжнародного права як для подальшого розвитку двосторонніх відносин, так і для визначення статусу національних меншин».

Президент Румунії Еміль Константинеску під час зустрічі з українським Президентом Леонідом Кучмою в Давосі зазначив: Румунія, мовляв, не вимагатиме повернення Буковини й Бессарабії, ми зробили вибір між історією та майбутнім. Але, знову-таки, додав: «Необхідно розв'язати питання щодо захисту прав національних меншин...»

Отже, цілком помітне прагнення нової румунської влади попіклуватися про українських румунів. Постає два запитання: в чому ж їх утискують і що можуть означати нові румунські ініціативи?

Щодо першого, то звернімося до статистики. Вона свідчить, що в Україні проживає 135 тисяч румунів (Бухарест, щоправда, додає сюди ще й молдаван і вважає, що румунів в Україні — 500 тисяч). Функціонує 54 румунських дитсадки, понад 100 шкіл. Педагогічні кадри для румуномовних шкіл готують училища та університети в Ужгороді та Чернівцях. Є також 90 румунських бібліотек, 74 будинки культури, в Чернівецькій області видається сім румуномовних газет. Навряд чи можна говорити про відсутність уваги до румунської нацменшини, про потребу від когось її захищати. Українське законодавство щодо нацменшин, до того ж, цілком відповідає європейським стандартам.

А от коли в когось і є проблеми, то це в української нацменшини в Румунії. За офіційними даними, там проживає 67 тисяч українців, за неофіційними — 200 тисяч. Вони мають лише 10 дитячих садків, у них немає жодної української школи — тільки два українських відділення в ліцеях. Українське відділення існує також на кафедрі слов'янських мов Бухарестського університету, а на факультеті іноземних мов створено групи для підготовки вчителів української мови. Лише 6 національних будинків культури, виходить три газети українською мовою...

То кого треба захищати? Звісно, говорячи про необхідність забезпечення прав національних меншин, румунські керівні особи дбають не про українців. І, можливо, навіть не про українських румунів. Тоді про що?

Очевидно, про «вічне» — про «повернення територій». У Бухаресті народилася нова ідея: якщо не вдається увіпхати до тексту договору статтю про засудження пакту Ріббентропа — Молотова і на підставі цього порушити в майбутньому «питання територій», то зробити це можна руками румунської нацменшини. Домогтися надання їй прав на територіальну автономію у складі України, провести там відповідну «виховну роботу», провести референдум про приєднання до «матері» і — хай живе велика Румунія! На жаль, нові румунські пісні мають старий заспів.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Одвічний конфлікт: людина і влада

(Початок на 1-й стор.).

Нині, поінформував голова комісії Борис Олійник, є два законопроекти, які передбачають внесення відповідних поправок до чинного Кримінального кодексу (КК): один з них підготовлений у Кабінеті міністрів, інший — народним депутатом Василем Костицьким. Обидва законопроекти вже відправлено для рецензування до секретаріату Ради Європи.

Разом із тим, повідомив присутній на засіданні представник Міністерства юстиції України, в квітні має бути завершено роботу над новим КК, і вимогою європейських експертів є відсутність там словосполучення «смертна кара» (отже, треба розуміти, самим лише введенням мораторію на виконання вироків ми не відбудемося).

Також члени комісії розглянули законопроекти про запровадження посади уповноваженого з прав людини в Україні. Таку посаду передбачено українською Конституцією, проте у депутатів виникли щодо цього деякі міркування. Заступник голови комісії Іван Заєць, зокрема, зазначив, що, можливо, нам зарано запроваджувати цю посаду нині, оскільки за відсутності потрібного досвіду може статися переобрання уповноваженим функцій суду та прокуратури — а діяльність уповноваженого повинна бути націлена на досудове розв'язання конфліктів людини з владою. Інше спірне питання: чи має бути організовано регіональну мережу представників уповноваженого з прав людини? Думки членів комісії мали тут деякі розбіжності. Але депутати виявили єдність в поглядах у тому, який з трьох існуючих законопроектів щодо діяльності уповноваженого з прав людини підтримати під час обговорення на сесійному засіданні: зійшлися на проекті народного депутата Сергія Кириченка.

Потім були обговорені перспективи приєднання України до Міжпарламентського союзу. Це організація, що має понадстолітню історію. Нині вона об'єднує 138 держав. Ще 1992 року тодішній Голова ВР Іван Плющ побував у Женеві і отримав запрошення на вступ України до МПС. Але справа була загальмована через брак коштів. Можливо, втім, що через цю саму причину питання буде відкладено й тепер, адже в разі вступу до МПС річний внесок України становитиме 82 тисячі доларів, крім того, потрібні будуть кошти на поїздки делегацій на сесії МПС (двічі на рік). Але, з іншого боку, участь у такій авторитетній організації — це спілкування з представниками парламентів не лише європейських, а й усіх країн світу, це — досвід, імідж тощо. До речі, вже одинадцять держав з республік колишнього СРСР до МПС вступили.

Вл. інф.

З життя «зірок»

Почав тверезо міркувати...

Відомий французький кіноактор Жерар Депардьє кинув пити, схуд і зіграв шкільного вчителя. Французи чомусь переконані, що їхній всенародний улюбленець може зіграти будь-яку роль — від запеклого вбивці до Дюймовочки.

Справді, палітра зіграних цим артистом ролей різнобарвна: гангстер і Сірано, герой-коханець і професор медицини... І ось нова роль шкільного вчителя, що спрямовує на шлях істинний «важких» підлітків, у соціальній комедії «Найпрекрасніша професія в світі». Судячи з усього, проникнення в психологію й образ учителя не минуло безслідно для Депардьє. Річ навіть не в тім, що він схуд і кинув пити. Він став затятим захисником учителів, з якими в роки його юності у Депардьє були дуже непрості взаємини. «Навчати — це все одно, що лікувати», — так нині вважає Жерар Депардьє.

Що там у ЄС?

Рівно п'ять років документові, який прийнято називати «конституцією єдиної Європи». Підписаний 7 лютого 1992 року Маастріхтський договір перетворив Європейське економічне співтовариство, яке з'явилося 1957 року, в Європейський союз. І, як довели ці роки, йдеться не лише про зміну вивіски.

Нова спільність... європейського народу?

Зрозуміло, багато ідей договору поки що так і залишились ідеями. Вже під час укладання договору в нідерландському містечку Маастріхт було зрозуміло, що це тимчасовий документ. По-перше, дійшли згоди не з усіх питань союзних відносин. По-друге, підписували його лідери 12 держав, а на порозі співдружності стояли ще чотири країни, три з яких стали членами ЄС 1995 року. Рамки договору були явно тісні для п'ятнадцяти або шістнадцяти, не кажучи вже про 25 і більше країн, хоча ще тоді будувалися плани прийому до ЄС держав Центральної і Східної Європи. Тому одразу було визначено терміни перегляду документа — нову редакцію договору має бути підписано у червні на саміті ЄС в Амстердамі.

Отже, який підсумок п'яти років, чого досягли, а чого — ні? Більшість вважає, що намітився прогрес у створенні економічного та валютного союзу, у підготовці до введення єдиної валюти «євро». Але інша ситуація — у формуванні єдиної зовнішньої політики, а також політики в галузі оборони, безпеки, внутрішніх справ: тут ЄС зовсім не на висоті. Не реалізовано також ідею «наближення» Європейського союзу до 370 мільйонів його громадян. Вони, як і раніше, насамперед усвідомлюють себе німцями, французами, англійцями, іспанцями, хоча вже й звикли до відсутності кордонів. Але головне — майже всі проблеми повсякденного життя вони розв'язують зі своєю владою. ЄС залишається «десь далеко».

УСІ Б ТАК!

Коли йдеться про здоров'я нації, бельгійські депутати мислять далекоглядно: з 1999 року в цій країні буде заборонено рекламу тютюнових виробів.

Під час прийняття закону не обійшлося і без курйозів: депутат із Фламандії пообіцяв проголосувати «за» лише тоді, коли найзаядливіший курець Бельгії — міністр охорони здоров'я — кине палити. Міністр привселюдно розтоптав свою останню цигарку — і депутат виконав свою обіцянку.

Супротивники такого закону теж не сиділи склавши руки, а «бомбардували» парламент статистикою країн, де такий закон чинний. Особливо у пригоді їм стала Фінляндія: кількість курців тут збільшилася на 7 відсотків. Однак гору взяли прихильники здорового способу життя.

Іван ПОПЕСКУ: Колись Україна прийде навіть до федеративного устрою

***У** «ГУ» від 22 січня ц. р. було опубліковано статтю кореспондента Анатолія Марциновського «Замість кроку вперед — два кроки назад?», присвячену україно-румунським відносинам. До редакції звернувся народний депутат України Іван Попеску, який заявив, що наведені в матеріалі цитати з його публікації «Людина в державі: гармонія закону і права» та коментар до них викривляють, точніше — не дають цілісної картини його поглядів на перспективи розвитку нацменшин в Україні. З народним депутатом України Іваном Попеску розмовляє наш кореспондент Анатолій Марциновський.*

— У своїй статті я твердив, що ви «ллєте воду на млин тих», хто виступає за надання нацменшинам в Україні прав на територіальну автономію. Вважаю, що це — перший крок до сепаратизму. А як ви розцінюєте такі перспективи?

— Нині українським законодавством задекларовано всі п'ять основних форм прав національних меншин: право на існування; на користування культурою і мовою та їх розвиток; створення й забезпечення функціонування шкіл та інших навчальних закладів; на політичне представництво у державних органах законодавчої та виконавчої влади; на автономію. Це — загальновизнані у світі права. Однак які з них на цьому етапі надавати — залежить від демократичного розвитку держави. Перші три форми прав в Україні гарантовано, а право на представництво закріплене у ст. 14 Закону «Про національні меншини в Україні» і залишилося затвердити це положення в законі про вибори.

Що ж до територіальної автономії, то на рівні законодавства надання її національним меншинам в Україні не гарантовано, але декларовано: у статті 2 Декларації прав нацменшин чітко вказано, що в Україні гарантується створення національно-адміністративних утворень. Тобто це стане можливе за відповідної політичної та економічної ситуації. Інше питання — чи доцільно робити це сьогодні?

Як фахівець у галузі прогнозування міжетнічних конфліктів, я знаю, що є кілька факторів, які можуть спричинити конфліктну ситуацію: соціально-економічний, конфесійно-релігійний та інші. Наше завдання — створити таку законодавчу базу, щоб можливість виникнення конфлікту була виключена. Скажімо, я виступаю за те, що за досягнення Україною відповідного рівня економічної стабільності можна вирішити питання про створення, точніше — відтворення національно-сільських рад, які існували в Україні до другої світової війни. Можливе також створення національних районів — але поки що без переходу на федеративний устрій. Приміром, 90 відсотків населення села —угорці, вони говорять по-угорському, документація угорською мовою, служба у церкві — так само. На рівні цього населеного пункту мова й культура можуть розвиватися безперешкодно. Що ж до стосунків з райцентром, де живуть переважно українці, то тут уже все буде не лише угорською, а й державною мовою.

— Тобто ви — прихильник надання нацменшинам територіальної автономії, але вважаєте, що за правильної державної політики це не потягне за собою виникнення сепаратизму?

— Річ у тім, що процес надання нацменшині того чи іншого права має кілька етапів. Деякі нацменшини нині на рівні визнання їхнього існування. Інші сягнули рівня визнання своїх прав на національну автономію — такі вимоги, приміром, висувають дехто з лідерів кримських татар. Треті — на етапі визнання за ними прав на існування шкіл з викладанням рідною мовою тощо.

Що ж до створення автономії, то це передбачає певне фінансування. А в держави нині бракує грошей навіть на виплату зарплат і пенсій. Та я певен, що рано чи пізно Україна зміцніє, стане економічно незалежною державою, і тоді вона зможе мати навіть федеративний устрій. Пам'ятаєте, таку ідею свого часу висував Рух, але вони зрозуміли, що на нинішньому етапі вона нездійсненна. Президент України Леонід Кучма також торкався питання федеративного устрою під час передвиборної кампанії. Проте Ленін мав рацію, коли казав, що умови породжують явища, а не навпаки...

Наше завдання полягає в тому, щоб максимально забезпечити права людини. У тому числі права національних меншин на автономію. І якщо ми створимо всі умови для того, щоб Україна була для нацменшин справжнім домом, то жодних проблем не буде. З іншого боку, в разі виникнення автономістських, сепаратистських тенденцій треба зробити все можливе, щоб їхня етноенергія спрямовувалася на інтеграцію до державних структур. Приміром, щоб лідерів національних організацій було залучено до управління на регіональному рівні, вони були представлені в парламенті та уряді. Стояти осторонь і робити вигляд, що проблеми не існує, — небезпечно. Краще зробити так, щоб усі процеси, що відбуваються в суспільстві, залишалися в законодавчому полі держави, а не розвивалися нелегально і неофіційно. Держава має випереджати події, а не запізнюватися. Вже є сумний приклад: коли у Криму піднімали питання про культурну автономію, ми опиралися, потім усе-таки змушені були територіальну автономію дати, але дали її лише тоді, коли мало не постало питання про відділення Криму від України.

— Чи означає це, що Українська держава муситиме надати румунській меншині автономію, щоб не провокувати всі ті проблеми, про які ви казали?

— Це питання скоріш теоретичне, а щодо румуномовної громади (маю на увазі всіх, хто послуговується східнороманською мовою; одні називають її молдавською, інші — румунською, та мова фактично одна), ще й політичне. Не можна перескочити з етапу, скажімо, надання права на освіту до етапу автономії, пропускаючи надання права на представництво. Румуномовна громада перебуває десь посередині: є визнання, що вона існує, і визнання права на розвиток культури. Нині виникає питання про право на навчання рідною мовою у вищих навчальних закладах. Після цього на черзі право на представництво. Наше завдання —надати і румунам, і решті нацменшин в Україні такі права, щоб вони думали більше про економічне й політичне процвітання держави, в якій живуть, про розширення прав і свобод, а не про історичні події: історія — то історія. Тому я виступаю за те, щоб національні меншини в Україні пройшли всі стадії — від визнання існування до визнання права на автономію. Автономія може бути національно-культурна, територіальна — це залежить, власне, від нацменшини. Та при цьому є одна умова — лояльність стосовно держави, підкорення її законодавству. Надання прав — ще не гарантія того, що вони будуть зажадані. Це залежить передусім від внутрішньої етноенергії та потреб самих нацменшин. А завдання парламентаріїв — створити законодавчу базу, котра гарантувала б усі права, з метою недопущення міжетнічних конфліктів, і помагай нам Боже в цьому!

Народним депутатам Верховної Ради України

Відкритий лист

Шановні народні обранці!

Усвідомлюючи відповідальність за подальше існування та розвиток фундаментальної науки, яка зараз в Україні перебуває в стані клінічної смерті: ми змушені звернутися до вас із листом. Під загрозу існування поставлені основні напрями і всесвітньо відомі наукові школи в галузі фундаментальних суспільних і природничих наук.

Фінансування науки в розмірах, визначених на 1997 рік Кабінетом міністрів України у проекті бюджету, призведе до цілковитої її руйнації з відповідними наслідками для держави. Обвальне скорочення фінансування фундаментальної науки, нищівне, зрівняльне скорочення чисельності інститутів у декілька разів спричинить загибель інститутів, насамперед природничого та суспільствознавчого профілю.

Вважаємо, що для виживання академічної науки необхідне її фінансування на 1997 рік щонайменше у розмірі 1,7% від ВВП. Водночас ми розуміємо, що за такого мінімального рівня бюджетного фінансування необхідне кардинальне реформування Академії наук України для забезпечення основної мети, заради якої Академія створювалася, а саме: розвитку фундаментальної науки як основи прогресу суспільства.

Разом з тим необхідно спрямувати зусилля інститутів науково-технічного профілю для успішного розвитку науково-технічного прогресу та впровадження його результатів у практику, передбачивши їх фінансування у відповідних цільових програмах.

У Національній академії наук необхідно відродити забуті пріоритети забезпечення досліджень перш за все в галузі природничих і суспільних наук — вивчення основних закономірностей живої та неживої природи, особливостей суспільного розвитку людства.

Творити сьогодні в науці на світовому рівні зовсім неможливо без сучасних приладів, реактивів, експедицій, поточної наукової інформації, широкого спілкування з іноземними колегами. Але на всі ці потреби вже кілька років не виділяють жодної копійки, у бюджеті наших інститутів не вистачає коштів навіть на заробітну плату.

Світовий досвід показав, що будь-які гранти у фундаментальній науці, навіть при найдужчих зусиль всього колективу, складають не більш як 10-15% від базового бюджетного фінансування. Тому справжня дослідна робота в наших інститутах майже припинилася, але ще зберігається творчий інтерес учених до наукового пошуку, створення нових напрямів знань, пізнання законів природи та суспільства.

За останній рік ми чули від Уряду чимало обіцянок, але жодну з них не виконано. Уряд спокійно спостерігає за вимиранням наукових кадрів, їхнім від'їздом за кордон, руйнуванням наукових колективів, утратою матеріальної бази науки, бо сьогодні існуючі прилади замінити чи відремонтувати немає жодних можливостей.

Шановні народні депутати!

Ми знаємо, що ви активно прагнете зробити якомога більше для стабілізації і подальшого розвитку незалежної України, неодноразово підкреслювали занепокоєність станом науки. Тому буде дуже прикро, якщо саме нинішня Верховна Рада стане причетна до загибелі української науки.

Якщо ви затвердите бюджет на фінансування НАН України на 1997 рік менший, ніж передбачено попереднім рішенням Верховної Ради, то цей рік стане роком повного руйнування науково-технічного потенціалу нашої країни.

Ми дуже хочемо вірити, що ви негайно розпочнете пошук виходу української науки з кризи, затвердите для НАН України бюджет, який задовольним би потреби науки і врятував би її від остаточної руйнації.

Сьогодні науку ще можна реанімувати. Завтра буде пізно!

Директори установ НАН України:
К. СИТНИК, Інститут ботаніки;
В. НЕМОШКАЛЕНКО, Інститут металофізики;
Я. ЯЦКІВ, Головна обсерваторія;
І. СЕРГІЄНКО, Інститут кібернетики;
Л. МАРКОВСЬКИЙ, Інститут органічної хімії;
М. ЖУЛИНСЬКИЙ, Інститут літератури;
В. СМОЛІЙ, Інститут історії;
І. АКІМОВ, Інститут зоології;
Г. ДОНЧЕНКО, Інститут біохімії.

Читацький мікрофон

Фантасмагорія забудовників «царських сіл»

Від прийнятого у другому читанні «Закону про компенсацію грошових вкладів населення» віє фантастикою. Наприклад, держава зможе повернути людям їхні кошти протягом 130 років.

Ці вклади, а також компенсація від їх знецінення можуть бути повернуті людям і раніше, але через комерційний банк у вигляді кредитів на будівництво, придбання житла і землі. Для цього вкладник має представити сертифікат чи інший документ Ощадного банку, що засвідчує суму.

Під час обговорення закону не було чути жодних юридично-правових чи нормативних засад, що регулюють права і обов'язки сторін. Наприклад, підстави для відмови у кредиті. Отже, доля прохача залежить від волі кредитодавця. Тобто, кого в ньому побачить кредитодавець: «уважаемого человека» чи «приший кобилі хвіст». Таке обумовлення цільового використання кредиту на житло і землю не дозволить переважній більшості людей, що тяжкою працею і самообмеженням спромоглися на мізерні вклади у пару тисяч доперебудовних карбованців, використати їх за власним розсудом. Будівництво житла для одних — гостра життєва необхідність, для інших — продуктивна консервація нагромадженого капіталу — нерухомість. Та чи не більшість людей бажали б придбати одяг, взуття, меблі або інше хатньопобутове начиння чи, бодай, якийсь автомобіль. Та обумовлення кредиту позбавляє їх права на це.

Виникає запитання. Кому потрібний такий закон?

Відповідь, на наш погляд, сама напрошується, якщо подивитись на так звані «царські села».

В них майже всі палаци недобудовані. Чому? Не тому, що власники їх не можуть звести кінці з кінцями. Судячи з конструкції палаців, виду і вартості будматеріалів, що у них застосовуються, архітектури та інших видумок, закінчення навмисно відкладено.

Можливо, щоб уникнути відповідних сплат до бюджету. Мабуть, зазначена категорія забудовників має «на руках» не тільки великі суми готівки, але й вклади та цінні папери. І тоді, коли пересічні громадяни вже майже звиклися з думкою «пожертвувати» державі свої мізерні, хоч і надзвичайно потрібні самим, заощадження в надії на швидше подолання «економічної» кризи в країні, забудовники «царських сіл» мислять, очевидно, інакше: з капіталом ніде не пропадеш. Тому, напевно, й постало питання, — як стягнути з держави нажиті на її біді гроші. Для цього потрібен закон! Отже, виходить, що прийнятий закон складений на замовлення зазначених забудовників.

Звичайно, гроші треба повернути усім людям. І закон для цього потрібен, але справедливий. І гроші треба повертати, в першу чергу, найбіднішим, наприклад, з сумою вкладів до 3—5 тис. доперебудовних крб. А в останню чергу — найбагатшим, ретельно перевіривши внесення ними відповідних сплат. При всьому цьому обов'язково керуватися справедливим підходом.

Наслідуймо тих українців — справжніх синів і патріотів України, яких, без засобів до існування, доля розвіяла по цілому світу. А сьогодні вони своїми здобутками, нажитими чесною працею, а не розбазарюванням виробництва, допомагають рідній Україні і нашій державності. Наслідуймо їх і Україна подолає створені штучно нестатки, подолає господарчу, або, як її називають вчені, — економічну кризу. І життя усміхнеться до нас. Ще не пізно! Вихід є!

Михайло КОЧАН.

Рівне.

АВСТРІЙСЬКІ ЗУСТРІЧІ НА СВІТАННІ

***НА ЗАПРОШЕННЯ** відомої американської фірми «Піонер», а точніше її східноєвропейського представництва, розташованого за кілька десятків кілометрів від столиці Австрії, група черкаських аграрників ознайомилася з селекційним центром, калібрувальним заводом «Піонера», австрійськими фермерськими господарствами та переробними підприємствами. Це були цікаві, по-діловому насичені зустрічі, першу скрипку в яких грав Мілютин Недєлькович, виконавчий директор представництва.*

«Вибухонебезпечний» Мілютин

Цього кремезного з білою лев'ячою головою серба, сповненого невичерпної енергії, багато хто в Україні добре знає. Навіть віце-прем'єр-міністр Михайло Зубець при згадці про запального Недєльковича на стримав посмішки. «Мілютин і стовпа переконає, що найчудовіша у світі сільськогосподарська культура — її величність кукурудза...»

Завдяки завзяттю і незгасному ентузіазму цієї людини-вулкана кілька років тому в Україні виросли два перші кукурудзокалібрувальні заводи на Рівненщині та на Черкащині. І досі пригадують в агрофірмі «Зоря», як Мілютин, побачивши, що комбайнер намірився скосити лан ще вологої гібридної кукурудзи, упав перед агрегатом і не дозволив вчинити «святотатство»... Про кукурудзу він може розповідати 18 годин на добу, не стомлюючись і не вичерпуючи теми. А наступного дня, після 6-годинного перепочинку, знову свіжий і бадьорий крокуватиме дослідницькими ділянками чи мчатиме автомобілем у «кукурудзяних» справах.

Ось чому ніхто з черкащан, давніх знайомих Мілютина, не здивувався, коли той зустрів делегацію ще в Угорщині, за кілька годин показав збудований тут «Піонером» калібрувальний завод, познайомив з угорськими фермерами, які вирощують кукурудзу, з роботою аграрних сервісних пунктів і опівночі повіз гостей на свою австрійську «базу».

У царстві білих індиків

На ферму родини Вайдлерів ми приїхали удосвіта. До слова, й інші наші зустрічі у «глибинці» відбувалися рано-вранці — австрійські селяни, як і українські, живуть і працюють за старою приказкою: хто рано встає, тому Бог дає.

Отож коли ми завітали до Вайдлерів, господар, 43-річний Йоган, порався біля трактора. Його мати, 65-річна худорлява жінка, снувала подвір'ям, вивозячи триколісним возиком гній з ферми. Дружина Хельга скопувала квітник, а син Бернгардт, пояснили господарі, вже поїхав до школи.

Ферма Йогана — на висоті 630 метрів над рівнем моря. Куди не кинь оком від скромного будинку: ліси, пагорби, улоговини з барвистими латками полів.

—Моє господарство невелике, — розповідав хазяїн, —маю всього 45 гектарів орної землі і 6 гектарів пасовищ. Вирощую кукурудзу, пшеницю, ячмінь, жито, рапс. Зернові дають по 75—80 центнерів з гектара.

Спочатку Йоган займався молочним тваринництвом. Однак згодом, коли переконався, що воно стає менш вигідним, побудував нову ферму і завіз молодняк білих індиків. Нова справа пішла в руку, і ось уже п'ятий рік Вайдлери продають підприємству з переробки м'яса птиці — австрійському «птахопрому» — понад тисячу тонн делікатесної індичатини щороку.

Цієї осені Йоган поставив на відгодівлю 8 тисяч голів молодняка. Показуючи це галасливе господарство (лише через скляний відсік — приміщення, де утримуються індики, повністю автоматизоване, комп'ютеризоване і туди не ступає людська нога), розповів, що за 9—10 тижнів ночне продавати птицю. Меншу її частину закупить Австрія, більшу — Швеція та Фінляндія. До речі, цікава система міжнародної кооперації у цій галузі птахівництва. Яйця індиків завозять із Франції, вигрівають в інкубаторах Австрії, а молодняк продають усій Європі.

Про фермера тут дбає система і, що головне, держава, яка дає 3-відсоткові пільгові кредити і розумно оподатковує селян: Приміром, середнє, за австрійськими мірками, господарство Вайдлерів сплачує лише 300—400 доларів податків на рік.

Баронеса з порепаними долонями

Другого дня Мілютин прочитав гостям «убивчу» лекцію про стан кукурудзівництва в Україні. Навів численні приклади нехлюйства, що вразили його до глибини душі. Подорожуючи Україною, в одному господарстві він звернув увагу на велике поле, відведене під часник. Однак коли зупинив машину і придивився ближче, з'ясував, що то ріс не часник, а... кукурудза. «Я схопився за серце! — емоційно пригадував той випадок Мілютин. — Перше моє бажання було знайти господаря цієї землі і подивитися йому в очі... Чи розумів він, що ті посіви — знущання з кукурудзи та із землі?! Та ще й якої землі! Чи знав він, що слово «чорнозем» не перекладається ані англійською, ані німецькою мовами, а звучить в українському оригіналі?! Не перекладається, бо ніде немає такої землі, якою Бог обдарував Україну!.. В Австрії перш, ніж орати, треба зібрати з поля каміння! А потім, ще раз глянувши на часник-кукурудзу, я збагнув, що та людина, котра таке допустила на чорноземі, просто негідник, і поїхав далі...»

Після психічної «атаки» Недєлькович, як і обіцяв, повіз оглянути святая святих «Піонера» —дослідні поля селекційного центру. Дорогою пояснив, що землю для наукових пошуків фірма орендує в однієї аристократичної родини — барона і великого землевласника. «Його ви не побачите, — казав Мілютин, — барон надто поважного віку. А ось з баронесою познайомитеся обов'язково».

Коли проїхали родовий маєток барона, його старовинний парк і підлісок, перед очима постав справжній ліс —могутній і красивий — ліс гібридної кукурудзи. Біля жовтої лави триметрових рослин стояла тендітна рудоволоса жінка. Одягнена вона була у вицвілу на сонці куртку, джинси і збиті кросівки. Обвітрене обличчя і руки австрійки робили її схожою на тисячі українських селянок, котрі від зорі до зорі гнуть спину на колгоспних буряках...

—Знайомтеся — баронеса Марія фон Хайден! —урочисто відрекомендував Недєлькович і додав: —учений агроном-селекціонер. Разом з колегами працює більш як із сотнею нових гібридів кукурудзи.

Баронеса розповідала про роботу селекційного центру. Кожний новий гібрид кукурудзи обходиться «Піонеру» у 50 мільйонів доларів. І хоч надзвичайно довгий шлях від наукової розробки до посівів на такому дослідному полі, — сподівання селекціонерів виправдовуються.

—Ось ця кукурудза має урожайність від 100 до 180 центнерів з гектара, фантастика! — не стримував своє захоплення Недєлькович, крокуючи польовими просіками. — Таке насіння кинути б у чорнозем України, дотримати технологій — і по 200 центнерів вродило б! Аби Україна сіяла щороку не 800 тисяч гектарів кукурудзи, як нині, а хоча б 7 мільйонів, вона одержувала б з цього мільйони доларів доходу, продовжував він. — Порівняйте: маленька Австрія, яка має трохи більш як 1 мільйон гектарів орної землі, відводить під кукурудзу 25 відсотків клину, а Україна з 43 мільйонами гектарів — менш як один відсоток...

«Отаким силосом не гріх і закушувати»

Голова колгоспу з Михайлівки Кам'янського району Черкаської області Микола Ковтун не йняв віри, що посеред господарського подвір'я фермера, усього за сто метрів від житлового будинку сусідів, просто на землі лежить кагат силосу. Та коли господар Герхард Роза підняв поліетиленову плівку, якою було щільно споковано корм, гості ще раз щиро подивувалися: коричнева пастоподібна суміш із запахом свіжоспеченого хліба і пива навіть віддалено не нагадувала свого колгоспного родича — грубе цурпалля кукурудзи, що отруює специфічним запахом довкілля у радіусі кількох кілометрів. Ось тоді в іншого голови колгоспу, котрий вперше на власні очі побачив «капіталістичне господарство», й вирвалося сакраментальне: такою «нутелою», мовляв, не гріх і закушувати...

Фермерське господарство 30-річного Герхарда Роза (він ще не одружений, живе і працює з батьками), має 60 гектарів угідь. Сорок з них відведено під рослинництво. Сіє Герхард кукурудзу, жито, ячмінь, рапс і люцерну. Двадцять гектарів займає ліс. Мешкає родина не на хуторі, а в центрі 4-тисячного містечка. По обидва боки 300-річного будинку — котеджі сусідів, біля господарських споруд розташований дитячий садок. Однак це не заважає Герхарду, як і його предкам, займатися тваринництвом. До слова, у старовинній клуні, де стоїть уся техніка фермера, зберігаються ярма, ціпи, граблі дідів-прадідів — Герхардова спадщина.

Наприкінці вузької смужки поля він побудував тваринницьку ферму. У ній родина Роза відгодовує сто бичків щороку. Це і є основний капітал. Герхард бере у банку під низькі відсотки позику і закуповує на аукціонах телят вагою по 130 кілограмів. Тварин відгодовують без випасу, раз на тиждень дають сіно. Головний компонент корму — кукурудза, яка й забезпечує приріст 1200 грамів на добу. Продають бичків вагою не менш як 700 кілограмів. Основний покупець австрійської яловичини — Італія.

Останнім часом, розповів Герхард, йому доводиться багато працювати і думати, як удосконалити своє фермерське господарство — вступ Австрії до Європейського співтовариства «додав багато головного болю»...

Замість епілогу

Саме про це — нові проблеми, що з'явилися в австрійців після вступу їх країни до ЄС, — говорили 15 фермерів та їхні дружини, яких зібрав Недєлькович для знайомства і спілкування з нами. І що довше ми говорили з австрійськими селянами, то зрозумілішє ставало одне: праця на землі — чи в Україні, чи в Австрії — однаково солона і тяжка. Навесні, влітку і восени австрійський фермер трудиться з усією сім'єю без вихідних, відпусток: з раннього ранку до пізнього вечора. Добре, у кого є сини, котрі разом з батьком працюють і на тракторі, і на комбайні по 16 годин на добу. А коли діти відмовляються від фермерської праці й ідуть до міста, господарство занепадає. Це чимала проблема.

З невеселою посмішкою відповідали дружини фермерів на моє запитання, чи були вони хоч раз у знаменитій Віденській опері, адже живуть неподалік столиці... Одні сказали, що відвідували колись театр школярами. Інші зізналися, що за роботою, нескінченними клопотами не вдалося це зробити жодного разу...

Єдине, що різнить австрійського селянина і українського, це те, що земля, на якій трудяться австрійці — їх власна, кровна, передана від батьків-дідів. І плоди нелегкої праці теж власність господаря. Ось чому небагата, вкрита камінням земля Австрії квітує й восени, мов той соняшник, повернутий до ласкавого липневого сонця. А Україні до цього ще треба йти...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Відень — Черкаси.

На фото: «вибухонебезпечний» Мілютин; баронеса Марія фон Хайден.

Делегація Черкащини вдячна Посольству України в Австрії за допомогу в організації ділових зустрічей.

З пошти

ЛОКШИНА НА ВУХА,
АБО ЧИ ХОЧУТЬ СЕЛЯНИ ВОЛОДІТИ ЗЕМЛЕЮ?

***НЕДАВНО** відвідав я рідне село Мар'їнське, що на Херсонщині. Коло сільради угледів гурт односельців — підійшов, привітався. Люди питають: ви там, у місті, все знаєте, коли нарешті нам віддадуть землю?*

—Хіба не чули по радіо? — відповідаю. — Президент казав, що розпаювання землі триватиме; видаватимуть земельні сертифікати...

—Це все для простачків,— загомоніли збуджено.—Земля безгоспна, її й далі розтягують чиновники та їхні підлабузники. Нехай віддають наші розподілені паї натурою у довічну приватну власність! І кожен знатиме, що це — моє! Отака приватизація буде справедлива й народна!..

Досвідчений механізатор, котрий, як і всі інші, не захотів, щоб його ім'я опублікували, сказав:

—Без коштів, власної техніки ми не можемо вийти з колективного підприємства. Але хочемо почуватися на своїй землі вільними господарями, а не покірними слугами наших керівників-феодалів.

—І продавати землю комусь ніхто не буде — хіба що за поодинокими випадками, — додав молодий колгоспник. —Який же дурень захоче позбавити свій рід земельної власності? Нехай Президент наполегливіше дбає про приватизацію землі і тим самим заохочує Верховну Раду до прийняття відповідного закону, за яким земля стане коли не «товаром», так принаймні довічною й недоторканною приватною власністю селянина з правом спадкоємності, дарування, передачі в оренду, заставу тощо.

Колгоспники, особливо молодшого покоління, починають розуміти, що приватизація землі здатна зробити їх та їхніх дітей (а це приблизно тридцять відсотків населення) справжніми землевласниками-господарями, середнім класом.

А всіляка балаканина про розпродаж землі, розвал потужних КСП, а також про те, що селяни не хочуть одноосібно володіти землею, бо менталітет не той тощо, — то все звичайне «вішання локшини на вуха», облудливі вигадки. Людина, що має приватну власність чи свою справу, здобуває справжню волю і вже ніколи не підтримуватиме своїх визискувачів ні на виборах, ні в житті.

Анатолій СЕРБІН.

Одна і чотириста сорок

Репортаж з німецької атомної станції

Чорнобильська катастрофа вплинула не тільки на нас і не тільки на наше здоров'я. Психологічно вона вплинула на весь світ. Особливо на Європу

СУДІТЬ самі: у 1986-му, після аварії в Чорнобилі, одна з найвпливовіших партій ФРН — соціал-демократична — виступила з вимогою закриття всіх атомних станцій на території тоді ще Західної Німеччини протягом десяти років. Звісно, це була емоційна заява, і Федеральний уряд Німеччини її не підтримав. Але ж за соціал-демократів голосує третина виборців країни, отож не рахуватися з їхньою думкою не можна.

Федеративна Німеччина — не Україна. Це в нас можна безкінечно чіпляти локшину на вуха виборцям, чи то коли йдеться про невчасну виплату зарплати, чи то добиратися вже й до землі, до власності на неї, пропагуючи підступну побрехеньку про ефективного власника землі та про акції. І вистачає ж нахабства забивати памороки деморалізованому злиднями народу?! А втім, його для цього й деморалізували злиднями, щоб легше було дурити.

У федеративній Німеччині навіть за найменшу спробу ошукати хоч якусь частину громадян політик чи урядовець отримає так під.., що й онуки за нього червонітимуть. Цим і відрізняється їхня демократія від нашої корумпократії.

Тиждень я був гостем німецького уряду і за програмою перебування мав розмови в різних закладах з ядерної безпеки під Ганновером, у Мюнхені і, нарешті, безпосередньо на атомній електростанції Ізар-2. Мені ніде не могли відповісти, який був смисл вимагати закриття протягом десяти років усіх 22 ядерних реакторів Німеччини, якщо поряд, у Франції, працюють 56 реакторів? Це запитання зависало в повітрі.

Так, реактори не закрили. Але після 1988 року, коли звели останній, спорудження якого було намічено ще до катастрофи на ЧАЕС, Німеччина жодного ядерного блока не побудувала. Заморожено. Заборонено. І знову на запитання, який це має смисл, якщо поряд із Німеччиною — 56 французьких реакторів, ніхто із співрозмовників не міг відповісти обгрунтовано. Точніше, відповідь була одна: народ не хоче. І цього досить.

Тож катастрофа в Чорнобилі позначилася не лише на нашій економіці.

Але що ж далі робитиме Німеччина в галузі енергетики? Альтернативні джерела, скажімо, вітер, вельми скромні. І для птаства — невеселі. Спалювати вугілля — то CO_2 летить у навколишнє середовище, хоча тут серйозно працюють над зниженням викидів: Нафту палити — теж є своє «але».

І німці працюють над підвищенням безпеки отримання... ядерної енергії. Закон 1994 року передбачає, що майбутні реактори мають бути такими, щоб навіть у разі надзвичайної події, аварії, її наслідки не виходили за межі території самої ядерної станції. В разі нещастя процес має бути локалізовано всередині. Працюють над проектом такої станції разом німці і французи. Є спільна комісія. До кінця нинішнього року проект основної концепції такої станції має бути в загальних рисах готовий.

—А коли можна буде побудувати такий реактор? —запитував я керівника відділення федерального міністерства охорони навколишнього середовища Губерта Штанкена, а потім директора атомної станції Ізар-2 Ганса-Юргена Бойерле. Відповідь була з приблизно однаковою датою:

—У XXI столітті.

Але, зауважте, не сказали ж: у третьому тисячолітті.

Отже, німці і французи взялися за вирішення грандіозного завдання. Ось так у демократичних країнах уміють поєднувати вимоги народу і науково-технічний прогрес. І ніяке ядерне лобі не пробє у Німеччині дозвіл на будівництво 23-го реактора зразка XX століття. Тільки — зразка майбутнього, XXI. Бо воля народу стала законом. Отож...

З майбутнім — ясно. А поки що пан Боєрле пропонує оглянути сучасну станцію. Ізар-2. Зразка 1988-го.

У Німеччині один реактор — одна станція. Гігантоманією у доставці мирного атома в кожний дім тут не захоплювалися. Реакторів типу РБМК, як у Чорнобилі, тут взагалі немає. Тільки ВВР-водяні —вважаються такими, що відповідають стандартам.

Вирушаю за директором станції і за доктором Ебергардом Клюге, відповідальним за безпеку станції. За відсутності директора тільки він може прийняти рішення зупинити реактор.

Ми проходимо пункти контролю, перевдягаємося, опускаємося, піднімаємось. І ось, нарешті, двоє дверей, металевих, міцних. Вони нагадують клінкетні двері на сучасному судні: такими там відсікають одну частину (відсік) судна від іншої. Одні двері відчиняються, пропускають нас і зачиняються. І на мить ми опиняємося у закритому просторі між двома дверима. Бо тільки тоді, коли зачинилися перші, відчиняються другі. Одночасно не можна.

Минаємо другі двері — і перед нами великий зал, нафаршированний технікою. Головний агрегат тут, безперечно, кран для заміни твелів у реакторі. Так-так, ми над реактором, він — під металевою підлогою. Все, що є тут, здатне справити враження на будь-кого із смертних.

І — жодних секретів. Фотографуй, знімай на відео —що хочеш. Запитуй — про все. Відповідь отримаєш вичерпну. Це тільки в нас полюбляють надувати щоки перед громадянином і платником податків і з поважним апломбом дипломованої глупоти натякати на якусь секретність. Як дикуни на табу. У нас, кажуть, секретними вважаються й дані про те, скільки доларів перекачали з України в зарубіжні банки наші нувориші. Щоб не всі знали, хто і як нас обкрадає.

А тут, поки ми знайомимося зі станцією, зустрілися з двома групами молодих людей — студентів і школярів. Якщо від мене, іноземця, не було секретів, то від своїх — і поготів. Населення має право знати все про АЕС. І тут прагнуть дати населенню якомога більше інформації про атомні станції. Як і про будь-які інші об'єкти, що можуть вплинути або впливають на стан природи і людей. Захотів я зняти дані з одного з екранів у залі управління реактором — будь ласка. За хвилину мав повну картину того, що відбувається в реакторі.

Заступник міністра охорони природи землі Баварія доктор Йозеф Колятава, який супроводжував мене у поїздці на станцію, підкреслив, що надійність техніки й устаткування на АЕС — то лише один необхідний чинник. Другий — грамотність персоналу. Тому періодично всі працівники станції складають іспити. Щоб ніхто нічого не забув. Тому, зокрема, працівники німецької Ізар-2 підтримують найтісніші зв'язки, обмінюються досвідом з чеськими, словацькими, угорськими колегами. Бо мати висококваліфікований персонал на будь-якій станції у будь-якій точці світу — в інтересах усіх.

Мої співрозмовники у федеральному відомстві із захисту від випромінювань доктор Клонк та інженер Вейл підкреслили, що Німеччина ще довгий час зберігатиме нинішнє статус-кво: 33 відсотки від усієї електроенергії забезпечуватимуть атомні станції. І не більше. Поки не буде винайдено ядерний реактор, про який ішлося вище. Вони високо оцінили, зокрема, водяні реактори Рівненської АЕС, сказавши, що їх можна підняти до міжнародних стандартів і що Німеччина бере в цьому участь.

Майже з усіма співрозмовниками, причетними до ядерної енергетики Німеччини, ми зачіпали і глобальну тему. І обійти-об'їхати її ніяк неможливо: на станції Ізар-2 є табло, яке яскраво зображує багатолюддя планети, а в лівому верхньому кутку — рухливі цифри. Про народонаселення Землі. І кожній людській істоті потрібна електроенергія. Хіба що кілька племен на планеті обходяться без неї. Та й то навряд: адже й до них доходять якісь засоби, виготовлені із застосуванням електроструму. І ядерна енергія за своєю ефективністю поки що альтернативи не має. І, принаймні у близькому майбутньому, не матиме.

У світі — 440 атомних станцій. Будують ще шістдесят. І, на відміну від Німеччини чи Франції, не скрізь така технологічна досконалість виготовлення і монтажу вузлів, не скрізь такий бездоганний професійний і громадський контроль. Не скрізь таке відкрите, демократичне суспільство, не скрізь так складно отримати дозвіл на побудову й роботу станції і т. д. І навіть МАГАТЕ може втрутитися тоді, коли країна — член організації попросить допомоги чи консультації.

Тобто жорсткого міжнародного контролю за будівництвом і експлуатацією ядерних станцій, по суті, немає. Є повага до суверенітету держав. І це добре. Погано те, що держави можуть просто брехати. І своїм громадянам, і світовому співтовариству. Як це робилося в СРСР з його пропагандою безпечного, мирного радянського атома. Вибух на ЧАЕС був не лише ядерною катастрофою, а й катастрофою радянської системи. Хто сказав, що це ніде в світі не може повторитися? Ядерних реакторів—440, а Земля — одна. На всіх.

Реалії ядерної енергетики людством ще до кінця не осмислені. Інакше уже ширшою були б і міжнародна співпраця у цій галузі, і міжнародний контроль.

На знімках: Ізар-2, загальний вигляд; зал управління; автор цих рядків за кілька кроків від ядерного серця станції.

Сергій ПРАВДЕНКО.

Люди — для меблів?

ЗДАВАЛОСЯ, що на цій нараді уже докопалися до тієї істини, задля з'ясування якої зібрання і скликалося. Дніпропетровський меблевий комбінат запросив до себе працівників торговельних фірм мало не з усієї України, щоб визначитися, як гідно конкурувати на вітчизняному ринку і збувати свою продукцію. Доходили ж такого висновку: необхідно випускати пристойні і добротні меблі неодмінно за помірними цінами, щоб їх могли купувати люди середнього статку.

І раптом Олександр Кіров — посланець однієї одеської фірми, яка, навпаки, займається постачанням до нас євромеблів з Польщі, Італії та Бельгії, — заявив, що нада марна і приречена. Треба розраховувати на ті максимум десять відсотків населення, котрі стали багатими і заможними. Відтак спроможними купувати виняткові дорогі меблі або й навіть замовляти їх на власний смак.

— Людей середнього статку, отого середнього класу, про який тут йдеться, — пояснив Олександр Кіров, — в Україні зараз просто немає.

Отак увесь оптимістичний запал, який з'явився в дискусії, одним аргументом-запереченням обернувся на гірку ілюзію. Бо слідом Олексій Ємченко — фірма «Наш дім» з Миколаєва — підтвердив, що «масовий попит дійсно зник через зубожіння народу». Завмаги Наталя Орлата з Дніпродзержинська та Світлана Шевелєва з Лисичанська теж мусили казати правду. І за їх спостереженнями «працювати слід на покупця середньої заможності — самообман і самогубство». Бо як можна орієнтуватися на того, кого в суспільстві не існує? Навіть начальник управління меблевої промисловості Мінпрому України Володимир Вареница заплутався в суперечностях. Спочатку він закликав колег «виготовляти такі меблі», які б дійсно масово розкуповувались власним споживачем, але потім недвозначно зауважив, що виживати галузі одначе доведеться «за рахунок дорогих та виготовлених на експорт».

Але ми зовсім не про проблеми меблевиків зараз говоримо. Ми про висновок, який першими, схоже, зробили реалізатори меблів: в Україні немає і не скоро з'являться люди середнього статку — «середнього класу». Без якого ще жодна держава світу не стала цивілізованою. Існує тільки невеликий прошарок надто вже багатих, всі ж інші — бідні. Що характерно для безнадійно відсталих країн.

Тож виходить, що люди нині не для власного благополуччя, а для, даруйте, меблів? У розумінні необхідного атрибуту для жирування-розкошування жменьки багатіїв?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

З РЕФОРМОЮ ЗАПІЗНИЛИСЯ ЩОНАЙМЕНШЕ НА... 45 РОКІВ

Буде власник на землі, почнуть працювати закони товарного виробництва, прийдуть іноземні та власні інвестори

***У СІЧНІ** відбулася Всеукраїнська нарада з питань розвитку агропромислового комплексу. Як і слід було чекати, ніхто не виступав проти проведення реформи на селі. Але безпосередньо на місцях багато хто хотів, щоб докорінне реформування галузі не зачепило його господарство, а подекуди його район. Тим більше, «досвід», коли назву (вивіску) поміняли, а насправді все залишається по-старому, є.*

Чому так? По-перше, це не просто економічна, а одночасно й політична реформа, націлена на поглиблення демократичних перетворень у державі. По-друге, там, де буде справжній власник, господар, ефективність виробництва буде вища. А це компрометуватиме сучасні виробничі відносини, наслідками яких є вкрай низька ефективність виробництва: затрати праці на виробництво одного центнера продукції у середньому в 2—9 разів, а енергоносіїв — у 3—6 разів більші, ніж у США та країнах Західної Європи. Потретє, значна маса людей (керівники, спеціалісти, обслуговуючий персонал) можуть втратити свій добробут, а деякі «спеціалісти» не знайдуть собі місця в ринкових умовах. Хіба зможуть вести своє діло люди, які протягом багатьох років звикли працювати так, що в їхніх господарствах надої не перевищують 1500—1800 кілограмів на корову, врожаї картоплі — 50—60 центнерів з гектара, а цукрових буряків — 120—150 центнерів. Безгосподарність та безвідповідальність призвели до того, що загалом в Україні продукція полів та ферм занадто дорога. Ми не можемо конкурувати із зарубіжними виробниками.

Реформування форм власності та господарювання треба було проводити ще на початку 50-х років — до укрупнення сільгосппідприємств, коли в селах було ще вдосталь справжніх хліборобів. Але замість зміни економічної політики за вказівкою з центру почали об'єднувати господарства. 1949 року в Україні налічувалося 33,6 тисячі колгоспів, 1960 року їх стало тільки 9,6 тисячі, себто в 3,5 раза менше. Для селян це був добрий урок того, хто господар на землі. Держава постійно здійснювала якісь заходи, але відставання сільського господарства від потреб суспільства існувало завжди. За рішенням вересневого (1953 р.) Пленуму ЦК, селу поставили, як ніколи, багато різної техніки, з промислових підприємств туди поїхало працювати чимало інженерно-технічних працівників. Було підвищено заготівельні та закупівельні ціни. І вперше на селі прозвучали слова: «Матеріальне стимулювання».

Але й ці заходи, й заклики догнати та перегнати, й продовольча програма ефекту не дали. У 80-х колишній Радянський Союз продовжував купувати за кордоном щороку по 20—30 мільйонів тонн зерна та багато іншого продовольства. І це країна з родючими землями!

Відомі вчені аграрники П. Саблук, В. Месель-Веселяк, М. Малік, М. Федоров О. Онищенко, В. Юрчишин та інші протягом багатьох років обгрунтовували шляхи перетворення колективних та інших недержавних сільгосппідприємств у прогресивні структури ринково-підприємницького типу. Йдеться про розвиток різних форм власності та господарювання, а земля повинна мати ціну й стати товаром. Завершення земельної реформи дасть можливість сформувати власника, який і визначить у кожному селі найефективнішу форму господарювання. Буде власник, почнуть працювати закони товарного виробництва, прийдуть іноземні та власні інвестори.

Проте останнім часом надто завзято поводяться противники реформ, чиниться цілеспрямоване залякування селян, мовляв, прийдуть товстосуми, скуплять землі, а колгоспники стануть кріпаками. Повз ці недолугі перекручування мовчки проходять владні структури. Дехто вперто насаджує думку: люди звикли до колективних форм господарювання. Звикли ті, хто може більше урвати з колективного пирога, а значна частина сільського населення, особливо молоді, дедалі більше шукає роботи деінде. Тим паче, що держава підтримуватиме великі державні та колективні підприємства, що перейдуть на ринкові умови. У процесі реформування є можливість створювати корпоративні та приватноорендні підприємства, спілки селян-власників тощо.

Безперечно, необхідно в процесі реформування зберегти, де це можливо, великі господарства. А де потрібно —розукрупнити. Розмір господарства — один з основних чинників ефективності виробництва. Але не менш важлива спільність інтересів товаровиробників. Не може бути високоефективного виробництва та єдності дій, коли немає єдності інтересів.

Якщо в Україні не буде реформовано сільське господарство, наша держава повторить сумний досвід Нечорноземної зони Росії. За 50 повоєнних років через безгосподарність з обороту було виведено 10 мільйонів гектарів ріллі — заболочення, заростання чагарником тощо. Перестали існувати багато тисяч сіл. У Нечорноземній зоні прокладали дороги, зводили житло, будівлі люди (а також техніка та матеріали) з усіх республік. Якби хтось зіставив, скільки було вкладено в ту зону і що одержано, то оцінка аграрної політики в СРСР була б однозначніша, ніж нині.

Без реорганізації в апараті управління галуззю ніякі заміни керівників сільгосппідприємств, жодні додаткові інвестиції не дадуть належного ефекту.

Віктор КОТЕЛЯНЕЦЬ,
доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Нарешті ви набули почуття господаря. Але за це треба платити!

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

Кури несуть золоті яйця доброму господарю

***ТОРІК**, коли повсюди в Україні стояв тяжкий сільськогосподарський стогін, у Крупецькій агроптахофірмі Радивилівського району зібрали на круг майже по 47 центнерів збіжжя, 485 — цукрових буряків, майже по 80 центнерів — зерна кукурудзи. Птахофабрика виробила понад 30 мільйонів штук яєць.*

Чудес на світі, стверджують матеріалісти, не буває. Але ми з вами, читачу, люди віруючі і знаємо, наприклад, таке: коли Бог хоче покарати чоловіка, то забирає у нього розум. Коли ж навпаки...

Ось саме, здається, «навпаки» і має місце у селі Крупець Радивилівського району, де завдяки розуму керівника агроптахофірми Володимира Варфалюка творяться, як на сьогоднішній день, справді діла чудесні.

Ну, взяти хоча б таке. Птахівнича галузь у сільському господарстві України розвалена ущент. Перестали працювати цілі величезні комплекси, бройлери у нас незабаром стануть не меншою рідкістю, ніж фазани. А в цей же час у Крупці, навіть за недавніх пекучих морозів, щоденно беруть по 150 тисяч і більше штук яєць. І щоденно від реалізації яєць і м'яса птиці до каси господарства надходить 22—25 тисяч гривень. Щоденно! Тоді як більшість сільських керівників не можуть нашкребти у касі господарства навіть на нещасних 100 грамів для бадьорості.

Смішно, але ще й до цього часу є немало керівників, котрі безперестанно струшують повітря вигуками: «Ну як, скажіть, працювати, коли нічого не дають —ні пального, ні добрив, ні запчастин!..» Кажеш їм: нічого, мовляв, ніхто нікому не давати ме нині —скінчилося давання і забирання. Самі думайте, як заробити гроші, в потім купуйте, що забажаєте —навіть персональні літаки. Стенають плечима, не можуть збагнути...

А Володимир Варфалюк «врубався», як висловлюється наша золота молодь, відразу. Шкірою відчув народження ринку. І не чекав, як багато хто, що воно далі буде (чи не повернеться, бува, все назад), не допустив поширення у господарстві недисциплінованості і розгардіяшу(«демократії» у розумінні ледацюг і злодіїв). Навпаки, зміцнив дисципліну, став вимогливішим до кадрів, дав кожному зрозуміти: ти господар на цій землі — і рівень життя твого, і міра добробуту залежать, передусім, від тебе самого, від твоєї праці. Саме — праці, а не відбування трудової повинності.

Ну добре, скаже хтось, словами легко «зміцнювати дисципліну» і «ставати вимогливішим». А що робити, коли позички ніяк взяти, коли у засіках порожньо і у годівницю худобі покласти нічого? А державі на це наплювати...

Володимир Варфалюк, як ми вже казали, спрогнозував, що манни небесної не буде. І, скажімо, не погнав худоби на державний м'ясокомбінат, щоби потім невідомо скільки чекати отих жалюгідних копійок, а реалізував її так, що одержав удвічі більше. Це дало змогу зробити запаси і пального, і міндобрив...

Тепер конкретніше про птицю. На одвічне запитання, що було раніше — яйце чи курка, Володимир Варфалюк однозначно відповів і на практиці підтвердив: курка. Поки закуповував курчат у сусідніх областях, мав великі збитки — понад 15 відсотків молодняка гинуло вже під час транспортування. Та й те, що виживало, не вельми, як мовиться, було несучим.

Налагодив місток з угорськими птахівниками, котрі славляться високоефективним веденням цієї галузі. Закупив там молодняк птиці селекції «тетра» —однієї з найпродуктивніших у Європі. І що ж? Збереглося 97(!) відсотків курчат, і вже нині молоді кури відзначаються надзвичайно високою продуктивністю — 300—320 штук яєць за рік від кожної. І крупецькі птахівники мають збільшити їх кількість у 1997-у до 40 мільйонів штук. А якість яка! Той невеликий магазин, що агрофірма має у Рівному, не задовольняє ні виробників, ні споживачів. Керівництву міста варто б узяти це до уваги.

Птицю, що зрозуміло і ведмедеві, потрібно годувати. І не як-небудь. Тож спорудили у Крупці власний комбікормовий завод. А щоб було що у ньому переробляти, зернові у структурі посівних площ займають понад 40 відсотків (серед них 800 гектарів відведено під кукурудзу). Висівають насіння тільки високоврожайних сортів, збирають німецькими комбайнами, що запобігає втратам зерна.

—Зменшимо площі цукрових буряків, — ділиться думками Володимир Варфалюк, — але валове виробництво їх, навпаки, збільшимо завдяки запровадженню прогресивних технологій.

Зазначимо принагідно, що у цьому господарстві щорічно одержують чи не найвищий в області урожай цукросировини. За що голова персонально був нагороджений новеньким легковиком.

Повторимо: агроптахофірма має гроші, бо вміє їх заробляти. А тому значні кошти витрачає на соціально-культурні потреби, справно платить податки, не ходить у боржниках по зарплаті. Цього року планують спорудити молокопереробний завод, завершують обладнувати торговельний комплекс, де будуть не лише продовольчі і промислові магазини, а й готель для туристів (господарство — біля траси Київ—Львів), ресторан, бар. Люди вчаться, щоб стати на нові робочі місця...

... Пишемо ці рядки і пригадалося, як колись заїхали до виробничо-торгової агропромислової фірми «Мир», що у Млинівському районі, де головою Ростислав Радчук. Поцікавившись, де знаходиться керівник, почули у відповідь: «Робоче місце Ростислава Петровича — у літаку, у поїзді, за кермом автомобіля... тут він буває рідко». Тож у цьому господарстві також ніколи не було і немає проблем ні з пальним, ні з добривами, ні із зарплатнею. Бо вміють заробляти гроші.

... Їх, таких керівників, що мають розумну голову і щиро уболівають — не на словах, а на ділі — за розбудову незалежної Української держави, на жаль, ще не так багато. Але будемо сподіватись на краще. «От тільки, — чи не в один голос кажуть господарі, —якби з податками навести лад. Для нас він мав би бути один — податок на землю. І одразу відпало б чимало проблем...»

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
Микола ТЕРЕШКО.

Рівненська область.

Післямова

Життя пішло дієтне...

Для фермерів настали нелегкі часи — так, якщо коротко, можна підсумувати виступи делегатів VII з'їзду фермерів, який відбувся наприкінці минулого тижня в Києві. Власне, навіть просто самотужки господарювати на землі важко. Ну, а якщо тебе оточують колгоспно-радгоспна система, мінливий політичний клімат, прохолодне, в кращому разі, ставлення верхівок — тут лише тримайся.

Як видно з виступу президента Асоціації фермерів України Миколи Шкарбана, в країні ведеться послідовна антифермерська пропаганда. З високих трибун раз у раз лунає, що для заснування одного фермерського господарства потрібні мільйонні фінансові вливання. Насправді, аби рушило економічне колесо господарювання, фермеру-початківцю, власнику 20—50 га, потрібно 30—40 тис. бюджетних коштів, або стільки ж кредитів під гарантію державних фондів селянських (фермерських) господарств. Решту проінвестує споживач через вироблену і продану продукцію, за умови, що будуть сформовані господарства оптимальних розмірів.

На жаль, в активі 50 відсотків фермерів — до 10 га орних земель. Такі господарства, здебільшого, не мають економічної можливості швидко самотужки придбати техніку. Кооперуватися ж важко через відсутність відповідного закону. Податкові органи взаємодопомогу фермерів технікою та іншим майном розцінюють як підприємницьку діяльність. У багатьох країнах світу цього немає — кооперацію широко застосовують у переробці, заготівлі, збуті, обслуговуванні.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Є зв'язок!

Курсанти полтавського філіалу Київського військового інституту управління і зв'язку наполегливо штурмують плацдарм військових наук, доводять до фізичної досконалості власні м'язи й виховують бойовий дух. А в становленні майбутніх українських офіцерів командуванню військового вузу сприяє місцева влада. Завдяки налагодженню зв'язку з полтавською мерією, за рахунок місцевих фінансових резервів вдалося капітально відремонтувати дах навчального корпусу, організувати харчування, водопостачання тощо. Майбутні зв'язківці «беруть під козирьок» своїм цивільним шефам —відтепер курсантам на голову не капає.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Григорій ГРИНЬ.

Список передплатників нашої

Вінницька область

1. Туристична путівка на поїздку до Німеччини.

Андрега В. А. — м. Вінниця, пр. Космонавтів.

2. Страхове свідоцтво на страхування життя від нещасного випадку (сума 1000 гривень).

Слободяник Семен Васильович — Тростянецький район, с. Летківка.

3. Страхове свідоцтво на страхування цивільної відповідальності власника транспортного засобу (сума 2000 гривень).

Приймак М. П. — м. Вінниця, Малі Крушлинці, вул. Л. Українки, 48.

4. Електропаяльний набір

Собчук Андрій Всеволодович — Хмельницький район, с. Уланів.

5. Один мішок (50 кг) цукру.

Організація ветеранів України, м. Жмеринка, вул. Енгельса, 3, Жмеринська міськрайонна рада ветеранів.

6. Один мішок (50 кг) борошна.

Булега Іван Андрійович — Мурованокуриловецький район, с. Курашівці.

За виграшами звертатися: Вінниця, Скрипник Віктор Степанович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 27-36-01

Волинська область

1. Бичок м'ясної породи.

Степанюк Микола Іванович — Волинська область, Ковельський район, с. Бруховичі.

2. Набір меблів з лози.

Какалюк Василь Адамович — Камінь-Каширський район, с. Краснилівка.

3. Набір консервованої продукції.

Дудченко І. В. — м. Луцьк-17, вул. Мамсурова 6/12.

4. Набір волинського чаю.

Довгаль Панас Семенович — Ковель-2, вул. Павлика Морозова, 3.

За виграшами звертатися: Луцьк, Берекета Богдан Васильович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 4-44-02.

Дніпропетровська область

1. Холодильник «Дніпро».

Липиєнко К. С. — м. Дніпродзержинськ, вул. Кіма, 18, кв. 16.

2. Санаторно-лікувальна путівка (на перше півріччя 1997 р.).

Ковальчук М. Г. — м. Кривий Ріг, Дніпропетровське шосе, 52/6.

3. Санаторно-лікувальна путівка (на перше півріччя 1997 р.).

Книшук А. К. — м. Марганець, вул. Радянська, 3-6.

За виграшами звертатися: Дніпропетровськ, Нечипоренко Микола Миколайович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 68-10-89.

Донецька область

1. П'ять бібліотечок історичної літератури.

Богомолов А. Я. — м. Дзержинськ, п/в Кірово-Основна, вул. Нова.

Ручій Іван Степанович — м. Слов'янськ, с. Миколаївка, п. Жовтневий.

Униловський В. М. — м. Торез, вул. Сизранцева.

Карташова Надія Моїсеєвна — Красноармійський район, с. Гришине, вул. Соколовського.

Сичов Олексій Георгійович — Артемівськ, вул. Радянська.

Виграші надійдуть поштою.

Житомирська область

1. Чайні сервізи.

Поліщук Євген Володимирович — Дзержинський район, с. Хижинці.

Закорчевний Василь Кирилович — Чуднівський р-н, с. Бурківці.

Паненко Микола Карпович — Овруцький р-н, с. Можари.

Мілаш Олексій Юхимович — Бердичівський р-н, с. Малосілка.

Адамович Іван Архипович — Лугинський р-н, с. Запілля.

Пипченко Леонтій Ульянович — м. Коростишів, вул. Толстого.

Самокіш А. В. — Житомирський р-н, с. Снігурі.

2. Чайні і кавові сервізи.

Дідківський Андрій Ф. —Малинський р-н, с. Недашки.

Поліщук Микола Васильович — смт. Чуднів, вул. Рубашова.

Демидчук Федір Іванович — м. Овруч, вул. Мічуріна.

Грищенко Микола Іванович — Коростенський р-н, с. Діброва

Дітковський Іван Іванович — м. Бердичів, вул. Заводська.

Шморгун Павло Юхимович — Баранівський район, с. Острожок.

3. Разок намиста з різних мінералів.

Мілявський Анатолій Андрійович — Радомишльський р-н, с. Забілоччя.

Ковальчук Василь Федотович — Лугинський р-н, с. Путиловичі.

Копейкіна Ніна Афанасівна — м. Житомир, вул. Космонавтів.

Шпортко Павло Лукич — Любарський р-н, с. Привітів.

Сапожник Людмила Василівна — Новоград-Волинський р-н, с. В. Молодьків.

За виграшами звертатися: Житомир, Кавун Олексій Дем'янович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 22-08-57.

Закарпатська область

1. Набір магнітофонних касет із записами зірок української естради.

Маринець В. Я. — м. Виноградів, вул. Ардовецька.

Яковлєв Н. Г. — м. Мукачеве, вул. Одеська.

2. Набір касет.

Ковінько Т. Я. — м. Тячів, вул. Шапошникова.

Роман Василь Іванович — Хустський район, с. Драгове.

3. Покривало декоративне

Копич Д. П. — Рахівський район, смт. Великий Бичків.

Виграші надійдуть поштою.

Запорізька область

1. Мішок борошна.

Волошина Владилена Миколаївна — м. Запоріжжя, вул. Патріотична.

2. Мішок борошна.

Сидоренко Віктор Михайлович — м. Мелітополь, вул. Гризодубової.

3. Мішок борошна.

Філоненко Микола Васильович — Василівський район, м. Василівка, вул. Л. Українки.

4. Візок господарський.

Бородай Іван Федосійович — Куйбишевський район, с. Гусарка.

5. Лампа паяльна.

Тоцький Олександр Савич — Василівський район, с. Скельки.

6. М'ясорубка.

Онацик Ф. С. — м. Енергодар, вул. Лісова.

7. Замок врізний.

Ільченко Марія Микитівна — Вільнянський район, с. Матвіївка.

8. Бібліотечка краєзнавця.*

Гринченко Вікторія Анатоліївна — м. Кам'янка-Дніпровська, вул. Промислова.

Жданко Л. А. — Василівський район, Нова Білозірка.

Коляда О. І.— м. Бердянськ, вул. Мазіна.

Скрипник Григорій Григорович — Вільнянський район, с. Матвіївка.

Яценко Борис Григорович — м. Пологи, вул. Робоча.

9. Бібліотечка художньої літератури.*

Альохіна Катерина Андріївна — Токмацький район, с. Грушівка.

Букша Володимир Антонович — Приазовський район, с. Чкалове.

Донець Олександр Васильович — м. Оріхів, вул. Шевченка.

Зипенко Дмитро Олексійович — Куйбишевський район, с. Вершина-1.

Сергий Григорій Михайлович — Чернігівський район, с. В. Токмак.

За виграшами звертатися: Запоріжжя, Дупак Володимир Іванович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 39-04-90.

Івано-Франківська область

1. Кроляча шапка.

Габерштон Т. К. — Івано-Франківськ, вул. Набережна.

Кіщук Микола Миколайович — Косівський район, с. Яворів, діл. Рибниця.

Керніцька Н. М. — Долинський район, с. Новошин.

Піруг Ірина Володимирівна — Тисменицький район, с. Лисець.

Палаліцький Петро Дмитрович — Городенківський район, с. Острівець.

Решетило Борис Тимофійович — Снятинський район, с. Трійця.

Ошитко Анна Іванівна — м. Тлумач, вул. Винниченка.

Самборська Марія Василівна — Тлумацький район, с. Пужники.

Футумайчук Петро — Коломийський район, с. Кропивище.

Храбатин Я. І. — с. Вовчинець, вул. Вовчинецька.

Виграші надійдуть поштою.

Київ

1. Мішок цукру.

Валієва Світлана Іванівна — пр. Оболонський.

Бонудов Юрій Олександрович — вул. Шовковична, 29.

Гавшин Ігор Георгійович — вул. Курнатовського, 15.

Дрєбей Олексій Федорович — вул. Л. Первомайського, 9-а.

Кодак Віктор Петрович — вул. Щербакова, 68-а.

Линник Г. Ф. — вул. О. Теліги, 25-а.

П'янков Г. Н. — вул. Ентузіастів, 25.

Сергєєв Валентин Леонідович — пр. Оболонський, 22.

Супиков Павло Миколайович — пр. 40-річчя Жовтня, 110.

Шевченко С. Т. — вул. Флоренції, 1/11.

Шинкарук Олександр Антонович — вул. Соціалістична, 26.

Мансуров В. С. — вул. Кіото, 13.

2. Сумка дорожня фірми «Бумар».

Аксьонов В. І. — вул. Вербицького, 34-а.

3. Сумка фірми «Бумар».

Бездольний Н. І. — вул. Набережно-Лугова, 5.

4. Набір сувенірів від фірми «Бумар».

Сисенко Дмитро Тимофійович — вул. Булгакова, 8.

5. Світильник.

Коваль А. М. — бульвар Л. Українки, 24.

Лещенко В. М. — вул. Гарматна, 55.

Соловйов Петро Омелянович — вул. Волгоградська, 41.

Виграші можна отримати у редакції. Запитувати відділ листів.

Київська область

1. Крісло.

Кияшко Микола Васильович — Рокитнянський район, с. Савинці.

2. Журнальний столик.

Коваль Дмитро Тимофійович — смт. Рокитне, вул. Колгоспна, 14.

3. Фундаментні блоки під будівлю.

Царенко Андрій Адамович — Рокитнянський район, с. Острів.

За виграшами звертатися: Рокитне, ТОВ з виготовлення будівельних матеріалів та конструкцій. Директор В. Л. Лалак.

4. Теля.

Бойко Савва Іванович — Білоцерківський район, с. Томилівка.

5. Мішок гречаної крупи (50 кг).

Калько А. Д. — м. Біла Церква, вул. Чуйкова, 70.

6. Мішок гречаної крупи (50 кг).

Осауленко Іван Євменович — Білоцерківський район, с. Пилипча.

7. Бідон олії (50 л).

Тищенко В. В. — Білоцерківський район, м. Узин, вул. Садова, 27.

8. Племінний кінь.

Литвин Володимир Олександрович — Білоцерківський район, с. Матюші.

9. Телевізор.

Кривенко В. П. — м. Біла Церква, вул. Петра Запорожця, 175.

10. Цегла.

Артеменко М. П. — Білоцерківський район, с. Матюші.

За виграшами звертатися: тел. редакції 441-88-07.

11. Дверний блок: фільончастий.

Скиба Іван Ігнатович — Броварський район, с. Скибин.

За виграшами звертатися: Бровари, підприємство «Комфорт», тел. 5-59-69.

12. Алюмінієвий карниз (2).

Воронкевич Олексій Борисович — Броварський район, с. Рожни.

Коватун Олександр Андрійович — м. Бровари, вул. Гагаріна, 29.

Тимченко Іван Сакович — Броварський район, с. Семиполки.

Удод С. В. — Броварський район, с. Богданівка.

Трохимець Василь Павлович — Броварський район, с. Заворичі.

Виграші можна буде отримати у Броварах, за довідками звертатися за тел. редакції: 441-89-80.

Кіровоградська область

1. Виграші по 50 гривень.

Федунець Ніна Миколаївна — Устинівський район, с. Березівка.

Маслак Марія Славівна — Олександрійський район, с. Гайове.

Виграші надійдуть поштою.

2. Кухонний набір.

Савинський А. П. — п. в. Степове.

За виграшами звертатися: Кіровоград, Волок Микола Микитович, вл. кореспондент «ГУ», тел.: 22-59-04.

Крим

1. Лампа паяльна.

Савченко Микола Данилович — Сакський район, с. Митяєве.

Блашкевич М. І. — Кіровський район, с. Золоте Поле.

2. М'ясорубка.

Вовк Олександр Радіонович — м. Керч, вул. Локомотивна, 9.

3. Замок врізний.

Трубай В. О. — Білогірський район, с. Багате.

4. Бібліотечка краєзнавця.

Гавришева Галина Петрівна — м. Сімферополь-6, бульвар Леніна, 3-а.

Лохматова О. А. — м. Севастополь, вул. Хрустальова, 135.

Журавльов Євген Миколайович — м. Алушта, мрн. 60 років СРСР, 8.

Хижняк М. Е. — м. Ялта, вул. Сеченова, 17.

Цесаренко М. І. — м. Феодосія, вул. Горького, 2.

5. Бібліотечка художньої літератури.

Артек, вул. Гайдара, 10.

Стибиш Костянтин Назарович — Нижньогірський район, с. Ємельянівка.

Колосюк Ірина Павлівна — Джанкойський район, с. Заповітленінське.

Шкляренко Микола Іванович — Совєтський район, с. Іллічеве.

Сапожникова С. Н. — Ленінський район, м. Щелкіне, 14.

Виграші надійдуть поштою.

Луганська область

1. Побутовий водоочисник «Аквілегія».

Фальченко Н. В. — м. Луганськ, вул. Верстатобудівна, 92.

Валенко В. Т. — м. Зимогір'я-1, вул. Мічуріна, 43-2.

Левчук Г. М. — м. Сєвєродонецьк, вул. Горького, 13.

Мельников Володимир Моїсейович — м. Алчевськ, вул. Московська, 5-а.

Виграші надійдуть поштою.

Львівська область

1. Електром'ясорубка.

Чашук А. І. — Сокальський район, с. Бояничі.

2. Скиборізка.

Ружило Богдан Петрович — м. Дрогобич, вул. Самбірська, 90.

3. Електровібромасажер.

Тижай Марія Петрівна — Буський район, с. Андріївка.

4. Кавоварка.

Клиса Андрій Дмитрович — м. Стрий, вул. Виговського, 3.

5. Гірськолижний костюм.

Чайківський І. В. — вул. Вигоди, 58.

За виграшами звертатися: Львів, Теленчі Оксана Євгенівна, вл. кореспондент «ГУ», тел. 35-51-20.

* Бібліотечки, можливо, надійдуть поштою.

газети, які виграли у лотереї

Миколаївська область

1. Електромлинок побутовий «Аркадія».

Кузєва Людмила Володимирівна — м. Первомайськ, вул. Грибоєдова, 40.

Скотенко Микола Григорович — смт. Криве Озеро, вул. Верхня, 20.

2. Набір трикотажних виробів «Матері й дитини».

Миколаїва Лариса Пилипівна — м. Миколаїв, пров. Южний, 32 а, кв.20.

Тетеря Наталя Олександрівна — Жовтневий район, с. Первомайське.

Пшеницький Л. Н. — м. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 147.

3. Джемпер чоловічий 48-50-го розміру.

Калкутина Н. В. — Веселинівський район, с. Широколанівка.

Найсик Віталій Єфремович — Єланецький район, с. Ольгополь.

Озіров Г. Е. — Баштанський район, с. Новоукраїнка.

Хриницький А. О. — м. Миколаїв, вул. Янтарна,78.

Цидико Віктор Мойсейович — м. Вознесенськ, вул. Чапаєва,

4. Джемпер чоловічий 52-54-го розміру.

Герасимчук Леонід Михайлович — Казанківський район, с. Троїцько-Сафонове.

Гетьманенко Г. Г. — м. Баштанка, вул. Театральна,13.

Слонська Л. К. — Кривоозерський район, с. Велика Мечетня.

Ліщина І. І. — Жовтневий район, с. Галицинове, вул. Новоселів.

Тупайло Л. В. — м. Первомайськ, вул. Дзержинського, 33.

За виграшами звертатися: Одеса, Воротнюк Георгій Федорович, вл. кореспондент «ГУ» по Одеській та Миколаївській обл, тел. 22-47-69.

Одеська область

1. Камін опалювальний дачний.

Карпочкин Володимир Миколайович — м. Одеса, вул. Вільямса, 69.

2. Мікропекарня «Домашній хліб».

Іванова В. Я. — Краснооknянський район, с. Тригради.

3. Дистилятор побутовий.

Бичев Данило Дем'янович — м. Ізмаїл, вул. Зелена, 110.

4. Електросепаратор «Ручай».

Антоненко О. О. — Комінтернівський район, с. Петрівка.

Зарійчук Г. В. — Татарбунарський район, с. Жовтий Яр.

Зелинченко С. І. — Кілійський район, с. Десантне.

Храполович Володимир Панасович — Ананьївський район, с. Шимкове.

Тончев Іван Миколайович — Ізмаїльський район, с. Кирнички.

Орлик Віталій Трофимович — Котовський район, с. Нестоїта.

5. Жакет трикотажний жіночий.

Завальна Галина Панасівна — Кодимський район, ст. Слобідка.

Мигаль Ганна Ігнатівна — м. Іллічівськ, вул. Данченка, 10.

6. Набір трикотажних виробів для чоловіків.

Литвин К. І. — Балтський район, с. Перейма.

Савенко Іван Іванович — Ширяївський район, с. Миколаївка.

Шевель Микола Миколайович — Фрунзівський район. с. Скинешори.

За виграшами звертатися: Одеса, Воротнюк Георгій Федорович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 22-47-69.

Полтавська область

1. Виграш 30 гривень.**

Вітренко Ю. В. — м. Миргород, пров. Кривий, 25.

Головко Микола Феофанович — Гребінківський район, с. Корніївка.

Діденко Дмитро Йосипович — Глобинський район, с. Великі Кринки.

Долчов Іван Олексійович — м. Кобеляки, пр. Щорса,10.

Марченко Йосип Петрович — м. Гребінка, вул. Шмідта, 53.

Нестеренко Марія Іванівна — Полтавський район, с. Нестеренки.

Савин В. А. — м. Кременчук-14, Перемоги,12.

Чирвон Олексій Миколайович — м. Гадяч, вул. 50 років Жовтня,17.

Шкурапет Іван Романович — Кременчуцький район, с. Максимівка.

Ярошенко Олексій Прокопович — Диканський район, Велика Рудня, п/в., с. Цокорівка.

2. Породисте лоша.

Швець Сергій Ілліч — Гадяцький район, с. Петрівка-Роменська.

3. Сервіз чайний.

Шевченко Іван Іванович — м. Полтава, вул. Фурманова,8.

4. Норкова шкурка.

Карасюк Марія Мартем'янівна. — м. Миргород, вул. Комсомольська 22/5.

5. Кондитерський набір.

Бовикін Микола Никифорович — м. Лубни, 2-й пер. Щорса, 4 а.

Масльоха Любов Андріївна — м. Кременчук, вул. Воїнів-інтернаціоналістів,3.

Первомайський Олег Олексійович — м. Полтава, вул. Б. Хмельницького, 34.

Січкар Михайло Семенович — м. Лохвиця, вул. Б. Хмельницького, 40.

Талай Катерина Андріївна — м. Котельва, вул. Ст. Разіна,22.

6. Сервіз кавовий.

Безнос Галина Кіндратівна — Глобинський район, с. Бориси.

7. Електросоковижималка

Дунай Василь Дмитрович — Гадяцький район, с. Тепле.

8. Люстра

Тилятник Григорій Степанович — Козельщинський район, с. Бреусівка.

9. Автомагнітола

Шевейко Н. П. — м. Лохвиця, І пров. Пушкіна,16.

За виграшами звертатися: Полтава, Гринь Григорій Федосійович, вл. кореспондент «ГУ», тел.74-609.

Рівненська область

1. Радіоприймач.

Рачинський Федір О. — Демидівський район, с. Глибока Долина.

2. Пилосос

Бондар Ананій Ігнатович — м. Рівне, вул. Д. Галицького, 1.

3. Годинник ручний.

Колдун Іван Іванович — Сарненський р-н, с. Бутейки.

Слободюк Андрій Дем'янович — Острозький р-н, с. Садки.

Ляцук Надія Федорівна — м. Рівне, вул. Коперника, 40-А.

Мельник Василь Гаврилович — м. Дубно-П, вул. Мостова.

4. Телевізор «Орізон».

Кукла Ольга Іванівна — Володимирецький р-н, с. Городець.

5. Сервіз чайний.

Лещенко Микита Юдович — м. Сарни, вул. Першого Травня,11-А.

За виграшами звертатися: Рівне, Мельничук Сергій Кирилович, вл. кореспондент «ГУ», тел.2-21-30.

Сумська область

1. Деревообробний верстат

Наришев Іван Миколайович — Краснопольський р-н, с. Славгород. За довідкою, як отримати виграш, дзвонити за тел. 441-89-44 (Київ).

2. Годинник.

Литвиненко Григорій Іванович — Білопільський р-н, с. Бобрик.

3. Бібліотечка історичної літератури.*

Драгунов Дмитро Іванович — Ямпільський р-н, п. Свеса.

Іващенко Олександр Андрійович — м. Тростянець, вул. Будівельна, 8.

Кривець Петро Іванович — м. Ромни, вул. Українська, 56.

Абашкін Г. І. — м. Середина-Буда, пров. Н-Сіверський, 10.

Щербіна І. Я. — м. Глухів, вул.1-го Травня, 3/5.

Бібліотечка надійде поштою.

Тернопільська область

1. Грошовий виграш — 150 гривень

Романкевич Федір Костянтинович — Тернопільська область, Підволочиський район, с. Токи.

Виграш надійде поштою.

2. Світильник побутовий «Руно».

Горин Петро Васильович — м. Зборів, вул. Б. Хмельницького, 13/20.

За виграшем звертатися: Хмельницький, Василашко Михайло Федорович, вл. кореспондент по Хмельницькій та Тернопільській обл., тел 72-06-53.

Харківська область

1. Разок намиста.

Загребіль Іван Андрійович — м. Харків, вул. Власенка, 16.

Лозовий Григорій Якович — м. Куп'янськ, вул. Короленка, 19.

Васильченко Олександр Ілліч — м. Лозова, мікрорайон 2, д.29.

Іллющенко Леонід Михайлович — м. Валки, вул. Шевченка, 30.

Захарченко Віктор Якович — м. Барвінкове, вул. Краснозаводська, 33.

2. Норкова шкурка.

Панченко Надія Мефодіївна — м. Харків, вул. Полтавський шлях, 188.

3. Електрофен.

Товстолуцький Сергій Михайлович — Близнюківський р-н, Софіївське п/в, с. Софіївка-1.

Виграші надійдуть поштою.

Херсонська область

1. Телефонний апарат «Спектр 305».

Дибін Михайло Григорович — м. Цюрупинськ, вул. Енгельса, 149.

Фесенко Олексій Антонович — м. Скадовськ, вул. Артема, 27.

Рогозіна Зоя Павлівна — с. Сонячне, вул. Садова, 1.

2. Кондитерські набори.

Дюкар Олександр Сергійович — м. Генічеськ, вул. Котовського, 3.

Акуленко Іван Юхимович — Каховський район, с. Сергіївка.

Білова Ганна Кузьмівна — Іванівський р-н, с. Н-Дмитрівка.

Ноценко Ліліта Федорівна — м. Херсон, вул. Патона, 3.

Яшна Галина Іванівна — Нововоронцовський р-н, с. Нововоскресенське.

Мазун Микола Володимирович — Новотроїцький р-н., с. Одрадівка.

Горєвий Євгеній Петрович — Бериславський р-н., с. Бургунка.

3. Домашня аптечка.

Нетура Микола Д. — Чаплинський район, с. Преображенка східна.

Рожок Григорій Васильович — Горностаївський р-н., с. Червона Поляна.

4. Магнітофонна касета.

Козловська Ганна Казимирівна — м. Херсон, вул. Лавренева, 24.

За виграшами звертатися: м. Херсон, Калиниченко Іван Федорович, вл. кореспондент «ГУ», тел.6-36-32.

Хмельницька область

1. Мотоблок садово-городній.

Моспан Анатолій Трифонович — Віньковецький район, с. Майдан-Карачієвецький.

2. Закордонна туристична путівка від фірми «Супутник».

Ратушний Дмитро Олексійович — м. Красилів, вул. Леніна, 49.

3. Світильник побутовий «Руно».

Бойко В. В. — м. Нетішин, вул. Висоцького, 2.

Бурник Петро Іванович —Городоцький район, м. Городок, вул. Південна, 18.

Дашевський Василь Павлович — Красилівський район, с. Писарівка.

Загребельський Борис Порфирович — м. Деражня, вул. Шевченка, 45.

Іванюк І. К. — Білогірський район, с. Жемелинці.

Кушнір І. Г. — м. Кам'янець-Подільський, пров. Войкова, 14.

Козак Анастасій Матвійович — Кам'янець-Подільський район, с. Панівці.

Корчовий Анатолій Дем'янович — Віньковецький район, с. Охрімівці.

Левченко В. В. — м. Волочиськ, вул. Незалежності, 40.

Луценко Петро Іванович — Старосинявський район, смт. Стара Синява.

Луцюк Василь Якович — Полонський район, с. Любомирка.

Матвієв Павло Васильович — Дунаєвецький район, с. Мала Кужелівка.

Мельник П. В. — м. Дунаївці, вул. Базарна, 24/2.

Миколайчук Василь Микитович — Кам'янець-Подільський район, Стара Ушиця.

Осипов С. М. — м. Ізяслав, вул. Шевченка, 8.

Тончук Є. А. — Славутський район, с. Губельці.

Штогрин Микола Максимович — Ярмолинецький район, с. Жилинці.

Ферман М. А. — м. Славута, вул. Кузовкова, 20/39.

Шкварун Петро Дмитрович — м. Полонне, вул. Попова, 18.

Юзвишин Роман Трифонович — Хмельницький район, с. Черепівка.

4. Виграш — 100 гривень.

Ратушняк Василь Петрович — Хмельницький район, с. Малашівці.

5. Телевізор «Катіон» (кольоровий).

Войтюк Сергій Григорович — Новоушицький район, с. Зелені Курилівці.

6. Телевізор «Електроніка-409».

Скобєлєв Іван Петрович — м. Хмельницький, пр. Миру, 78/2.

Іванюк Іван Васильович — Славутський район, с. Колом'є.

За виграшами звертатися: Хмельницький, Василашко Михайло Федорович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 72-06-53.

Черкаська область

1. Виграш — 50 гривень.

Тригуб Володимир Трохимович — Городищенський р-н, с. Вільшана.

Зінченко Григорій Федорович — Драбівський р-н, с. Вершина Згарська.

Кіщук Петро Ілліч — Христинівський р-н, с. Розсішки.

Джулій Іван Миколайович — Уманський р-н, с. Коржова Слобода.

2. Набори шовкових тканин.

Свиридова Таїса Іванівна — м. Сміла-5, вул. Жовтнева, 6.

Котляр Ольга Іванівна — Канівський р-н, п. Мартинівка-Дарівка.

3. Молочне порося.

Гончаренко Олександр Трохимович — Смілянський р-н, с. Макіївка.

Ялковський Кость Тимофійович — Звенигородський р-н, с. Кобиляки.

4. Набір консервованої продукції.

Аксемітний Володимир Степанович — м. Умань, вул. Урицького, 2/32.

Безденежних Георгій Артемович — м. Черкаси, вул. Рождественська, 4.

Ващенко Любов Федорівна — смт Драбів, п. Романюка, 15.

За виграшами звертатися: Черкаси, Титаренко Лідія Іванівна, вл. кореспондент «ГУ», тел. 47-12-87.

Чернівецька область

1. Мішок цукру.

Кокостирк Серафим Васильович — Новоселицький район, с. Костичани.

2. Мішок цукру.

Бабляк Катерина Семенівна — м. Заставна, вул. Першого Травня, 7.

3. Учнівська форма.

Костенков В. Т. — м. Чернівці, вул. Російська, 231/140.

4. Одяг для школяра з трикотажу.

Унгурян Ілля Петрович— Сокирянський район, с. Романківці.

За виграшами звертатися: Чернівці, Бабух Василь Іванович, вл. кореспондент «ГУ» тел. 2-63-15.

Чернігівська область

1. Куточок із лози.

Раценко Неоніла Леонідівна — м. Чернігів, вул. Рокосовського, 46.

2. Годинник.

Конча Ганна Олександрівна — Коропський р-н, с. Будище.

3. Постільний комплект.

Єрко Ніна Григорівна — Сосницький р-н, с. Волинка.

За виграшами звертатися: Чернігів, Павленко Сергій Іванович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 95-74-18.

** Виграші надійдуть поштою.

У номер

● *Суми*

Першопрохідники?

У рамках проекту «Тасіс» у Сумському ВАТ «Сумихімпром» розпочали виконання комплексної програми енергозаощадження. Намічено за півтора року вкласти два мільйони доларів безвідплатної допомоги в удосконалення технологічних процесів, упровадження прогресивного обладнання, облікових приладів. На підприємство вже прибули консультанти зарубіжного агентства.

● *Черкаси*

Тепер до Тель-Авіва рукою подати

Один із найновіших у країні Черкаський аеропорт одержав дозвіл на виконання міжнародних повітряних рейсів. Він розташований у центрі України, всього за 15 хвилин льоту від Борисполя і може, по суті, стати третіми повітряними воротами держави.

Нові міжнародні авіалінії сприятимуть економічному пожвавленню в області, обслуговуватимуть туристичний маршрут «Намисто Черкащини» — пам'ятні місця, пов'язані з іменами Тараса Шевченка, Богдана Хмельницького, славнозвісний дендропарк «Софіївка» в Умані.

● *Донецьк*

Знову смерть. На виробництві

У вівторок на шахті ім. Леніна виробничого об'єднання «Артемвугілля» загинули два гірники.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Донецькому територіальному управлінні Держкомітету з охорони праці, їх засипало під час ремонту вантажного бункера стволу на глибині 970 метрів.

Цього ж дня ще одного шахтаря було смертельно травмовано на шахті Краснолиманська ВО «Красноармійськвугілля».

● *Луганськ*

Потягли до суду начальство

До суду зі скаргою на своє керівництво звернулися робітники Луганського автоскладального заводу. Причиною стало те, за що підприємство постійно хвалять на обласних нарадах: вони регулярно сплачують всі податки, жодної копійки заборгованості на відміну від інших заводів та фабрик. Але автоскладальники близько року не одержують зарплати. Така наша податкова система: обирай щось одне — або плати податки, або зарплату. На все разом коштів не вистачає.

Новинка

Дріт зі сталевого «букета»

Досі АТ «Стальканат» було широко відоме своїми надміцними канатами, що використовують у гірничорудній та вугільній промисловості, на транспорті, в портах. А щойно акціонери налагодили випуск нової продукції —зварювального дроту для верстатів-автоматів. Він одразу знайшов попит у машинобудуванні та на ремонтних підприємствах України та близького зарубіжжя.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Знай наших!

Шахту закрити — найлегше...

Шахта «Гігант-глибока» свого часу була флагманом залізорудного Кривбасу. Хоча запасів магнетитових кварцитів тут вистачить ще років на двадцять з гаком, але це бідні на вміст заліза руди, збагачення яких вилітало у копійчину. Тому концентрат був надто дорогим. Нерентабельну шахту збиралися закривати.

Але невдовзі знайшли вихід: змонтували й пустили цех зневоднення, внаслідок чого збагачуватимуться руди, піднімаючись на поверхню. І концентрат подешевшав так, що вже на нинішній рік його замовлено шістсот тисяч тонн. Ця унікальна ідея та її втілення належить вітчизняним науковцям і виробникам.

До речі, як зазначив директор шахти Федір Караманіц, у розробках і проектах нагромаджено достатньо передових та оригінальних технологій, до яких раніше руки не доходили. Загроза ж затухання шахт змусила нарешті їх втілювати — щоб виживати і ставати конкурентоспроможними.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Проблема

З крісла пілотського в коляску інвалідну

СПОЧАТКУ коротка цитата з газети «Воздушный транспорт» за грудень минулого року: «Списання з льотної роботи відбувається у віці 42—45 років, коли ще не виросли діти, а сил і здоров'я для роботи вже немає. Льотна робота, мабуть, єдина, від якої людей відлучають насильно за станом здоров'я, бо подальше перебування за штурвалом небезпечне для суспільства. Після примусового списання з льотної роботи людина рідко доживає до 60 років»

Сумна статистика, чи не так? На жаль, ще гірше становище колишніх пілотів цивільної авіації України, бо їхня пенсія вдвічі нижча, аніж у російських колег — всього 49 гривень. Злиденна!

Одні, втративши здоров'я, ледве животіють, харчуються крихтами. Інші, у кого його залишилося більше, працюють вахтерами, гардеробниками, сторожами. Чи є ще країна в світі, яка допустила таке знущання над колишніми елітними фахівцями!

Чим зумовлено такий ранній вихід на пенсію цих, здавалося б, наймiцніших людей? Кілька років тому мені потрапив до рук медичний документ, де називалося більш як сто чинників, які б'ють по здоров'ю авіаторів. Нервові перенавантаження в небі, що доходять до стресових, спричинені складними або аварійними ситуаціями під час виконання рейсів. Вібрації і шуми, кисневе голодання та зміна часових поясів, ніякого режиму дня — це тільки невеликий їх перелік. Візьміть з собою дозиметр, наприклад, під час польоту з Борисполя до Москви, покаже він близько 200 мікрорентген — у 10 разів вище, аніж на землі. Та пасажир проводить у польотах години, пілот — тисячі годин.

— У нашій ескадрильї було 26 чоловік, п'ятнадцять з них померли від інфарктів та інсультів, — нещодавно розповів мені один із колишніх пілотів київського авіапідприємства.

Страх потрапити з крісла літака в злиденність змушує пілотів міцно триматися за штурвали — літати майже до повного зносу. Тримаються навіть тоді, коли відчувають і розуміють, що льотні навантаження вищі за їхні фізичні можливості. Передбачаю заперечення: «Медицина такого не допустить!» На жаль, розпізнати багато хвороб не тільки в початковій стадії, а й у середній, їй часто не під силу. Поки сам хворий не зізнається. Звідси висновок: подальше перебування за штурвалом хворого льотчика пов'язано із загрозою аварії або катастрофи повітряного корабля. Не дай, Боже, такому статися, і навряд чи причина стане відома. Загрозу не ліквідуємо доти, доки наша держава не визначить льотному складу за найважчу і небезпечну працю справедливий пенсійний еквівалент. І скільки-бо цих людей в Україні! Годі повірити, що набереться три тисячі.

Нинішнє пенсійне забезпечення льотного складу може призвести ще до однієї серйозної проблеми. «Старики» бояться покидати кабіни літаків, а молодь після училищ не може влаштуватися на льотну роботу, дискваліфікується, йде з авіації. Тобто за розривом наступності поколінь, що розширюється, обов'язково настане зниження рівня безпеки польотів у цивільній авіації України.

Повітряним транспортом у нас користуються багато людей. Комерсанти і вчені, урядові делегації й вищі керівники держави. То нехай замисляться, прочитавши ці рядки.

Валентин ТИЩЕНКО,
журналіст.

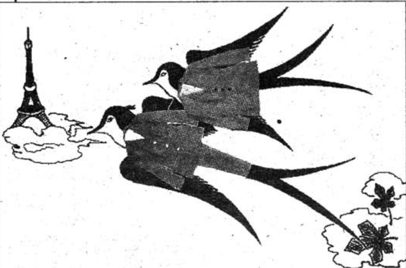
Одягаємо багатьох. Та не себе

НІ ДЛЯ КОГО не секрет, що нині багато вітчизняних підприємств працюють на всьому привезеному з-за кордону. Ось уже протягом 3—5 років завозять нам чудові тканини, фурнітуру, нитки і навіть лекала та шкалу розмірів. Аби тільки наші швачки з усього цього робили кінцевий продукт. Щоб потім ці костюми, блузки, спідниці, пальта розлетілися по всьому світу... без будь-яких розпізнавальних знаків про виготовлення в Україні.

А якою мірою ми «обшиваємо» Європу, судіть самі: із 163 фабрик 110 скрупульозно виконують контракти з головною умовою — якість (гадаємо, настанова «шити добротно й на європейському рівні» залишиться з нами за будь-яких обставин). Зрозуміло, що нашу працю цінують дешево. Але сьогодні й цьому раді. Хоча чи довго протягнуть? Платять-бо швейним фабрикам копійки, яких ледь вистачає на податки та зарплату, а про необхідне поновлення обладнання навіть не йдеться. У Німеччині праця швачки в 36—40 разів дорожча, аніж у рідній Вітчизні.

Як вам здається після цього, чи не суперечливі фрази із вуст керівників швейних підприємств: «без давальницької сировини ми не вижили б» і «дешево себе продаємо». Та коли за великим рахунком, то не від хорошого життя погодилися швейники на такі контракти. Наші потенційні можливості та потужності (свого часу на технічне переоснащення держава надала 84 млн. доларів) високо оцінили — звісно, на власну користь — торговельні організації провідних країн світу.

І все ж таки що перепадає нам? Наприклад, у ВАТ «Ластівка» лише 7% продукції надходить на внутрішній ринок. Але навіть ця мала дещиця — незатребувана в наших магазинах. Спрацьовує стереотип, вироблений соціалістичними роками: імпортне, мовляв, краще, аніж своє. Ось і обходять покупці добротні «ластівчині», та й не тільки її, моделі. Мимоволі задумаєшся, хто витягне нашого товаровиробника з цього з[...]кненого кола. Навряд [...]рятівним буде розпорядження Кабміну про надання пріоритетності нашим товарам у торгівлі, що готується. А саме: їх має бути не менш, як 50%. Проте здебільшого приватизовані магазини схильні проводити власну політику. Їм теж жити хочеться, і вони, відповідно, накручують свою ціну. Але ж костюмчик, зшитий руками наших швачок, коштує в середньому трохи більш як 50 гривень, а пальто — лише 130—150 грн. Знайдіть на базарі таку ціну!

Людмила ГРАЧ.
Мал. Дмитра ОПАНАСЕНКА.

Досвід

«Другий млинець» буде якісніший

ХТЗ розпочинає масовий випуск тракторів за лізингом

Неймовірно, але факт: за весь минулий рік такий велет, як ХТЗ, за зізнанням самого генерального директора Петра Тодорова, продав за «живі» гроші лише один трактор. Більш промовистого коментаря про стан справ у нашій економіці взагалі і в сільському господарстві зокрема, здається, шукати не потрібно. З кожним роком на селі все менше залишається сільгоспмашин, а на заводах сільськогосподарського машинобудування — споживачів продукції.

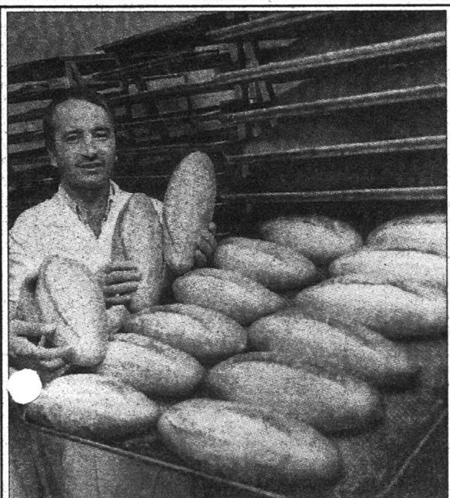
Розрубати цей гордіїв вузол колектив ХТЗ має намір за допомогою системи лізингу, затвердженої недавно для підприємства урядовим рішенням. Торік у такий спосіб було поставлено кілька сот машин селянам Харківщини. Тепер цей досвід вирішено поширити в усій країні. Щоправда, трактори, виготовлені за лізингом, вирізнялися особливою... ненадійністю. Однак, як зазначив П. Тодоров, «другий млинець» буде якісніший. Завод відмовився від традиційного постачальника двигунів і відтепер комплектуватиме свої машини надійними двигунами, в тому числі і зарубіжного виробництва.

Виконання цієї програми проходитиме у рамках державного замовлення. Згідно з рішенням Кабінету міністрів ХТЗ одержить довгостроковий безпроцентний кредит, за рахунок якого зможе закупити необхідні для виготовлення машин комплектувальні та матеріали. А господарства, котрі одержать ці трактори, розраховуватимуться за них з державою зерном майбутнього врожаю. Таким чином буде виготовлено і реалізовано українським селянам тільки в наступному році 3000 тракторів. Термін таких виплат — один рік. За такою системою можна придбати будь-який трактор, що виготовляють на Харківському тракторному.

Крім того, ХТЗ зобов'язується забезпечувати своїх споживачів майже всіма запасними частинами для машин власного виробництва. Для цього в областях буде відроджено центри гарантійного обслуговування, де протягом трьох днів зобов'язані будуть «поставити на колеса» будь-яку машину, реалізовану за лізингом, якщо вона раптом вийде з ладу з вини виробника.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Паляниці печуть... на «Запоріжсталі»

Понад 3 тисячі кілограмів хлібобулочних виробів зможуть випікати щодоби за умови двозмінної роботи на мінізаводі, спорудженому металургійним комбінатом «Запоріжсталь» спільно з датською фірмою «Клаухан» при посередництві італійців.

Цікаво, що запоріжсталівський хліб планують продавати не лише на комбінаті та в підсобних сільськогосподарських підприємствах, а й у місті.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Ринкова ніша

Багатосерійна іронія долі

Виявляється, Ельдар Рязанов мав рацію, коли в своїй «Іронії долі» кілька разів змусив своїх героїв дивуватися місцем зустрічі справжніх чоловіків. В цьому переконує розклад роботи лазні «Нептун».

Працює вона чотири дні на тиждень, причому три з них обслуговує чоловіків. Адже «Нептун» належить тепер приватному підприємству «Айсберг», котре виграло аукціонні торги.

—І ми б купили, — сказав з цього приводу керівник одного торговельного підприємства. — Ціна таких об'єктів начебто й невелика, але ж разом з лазнею треба купувати і її борги.

«Айсберг» придбав «Нептун» у надії на багатих клієнтів. Нинішні півтори гривні за звичайну послугу і чотири — за сауну, звичайно ж, прибутків не дають. Але для багатьох потенційних клієнтів і це немалі гроші.

—Лазні — чи не найконфліктніша ніша сфери обслуговування, — зазначила завідувачка відділу торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування облдержадміністрації Світлана Рабощук. — Одну лазню закрила санстанція, у двох інших за борги вентилі перекрили газівники. Отож у Житомирі працює тільки дві лазні. А це — багатьох не влаштовує. Ця послуга завжди була дешевою, проте збитковою. От тільки раніше ці збитки простіше було перекривати...

Нині складно всій сфері побуту. Мешканці райцентрів не можуть, наприклад, здати одяг у хімчистку — доставка його на фабрику в Житомир обходиться надто дорого. Прокатні пункти не мають змоги купувати нові товари. Фабриці індтрикотажу важко витримувати конкуренцію з імпортом, а телевізійним ательє — з тими «тіньовиками», які згодні замість грошей брати з сільських клієнтів шмат м'яса.

Попри це, житомирське підприємство побутового обслуговування площею сто квадратних метрів на останньому аукціоні в січні продали за 150 тисяч гривень — у 28 разів дорожче за стартову ціну. Але в цілому приватизовані підприємства області реалізували торік лише 21 відсоток від усіх побутових послуг. А приватний бізнес надав їх узагалі на символічну суму — 124 тисячі гривень, по 8 копійок на кожного мешканця області. У порівняльних цінах це менше рівня 1995 року.

—Приватний підприємець у службу побуту не пішов, -констатує начальник управління торгівлі і побутового обслуговування облдержадміністрації Василь Перець. —Бо гроші вкладаються передусім туди, де вони швидше дають віддачу — в торгівлю. Через це за рік кількість працівників, які зайняті виробничими видами побутового обслуговування, скоротилася більш як на третину.

Незабаром облдержадміністрація має розглядати становище, яке склалося в побутовому обслуговуванні. Найбільше тривожить сільська місцевість. Бо в містах принаймні структури цієї служби збереглися. А в селах більшість комплексних приймальних пунктів припинили свою діяльність, адже вони завжди були збитковими. Без фінансової підтримки, зниження податків служби побуту в районах не виживуть.

Але побутовикам треба долати ще й інерцію. Облуправління статистики обстежило режим роботи третини підприємств цієї галузі. Виявилося, що переважна більшість працює тільки в одну зміну, причому, це вигідно побутовикам, а не клієнтам.

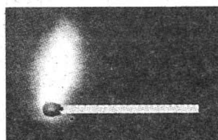
В одному з невеликих райцентрів заступнику голови райдержадміністрації довелося особисто агітувати людину, щоб зайнялася оптикою, бо закрилася колишня державна «Оптика». В іншому райцентрі навіть фото для паспорта не було де зробити.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Сірник малий, а клопотів багато...

Перша у нашій державі фабрика з виробництва сірників, що споруджується на Вінниччині, начерть забезпечуватиме потреби споживачів власною продукцією.

Будується нове підприємство у курортному місті Хмільнику, одному із райцентрів області. Причому, не на голому місці — під дахом місцевої меблевої фабрики. Її колектив нині переживає важкі часи. За словами головного інженера Василя Мухи, виробництво меблів скоротилося майже на 40 відсотків. Кому хочеться працювати на склад? Третина робітників залишила підприємство. Приблизно стільки ж у вимушених відпустках.

Не тішить око навіть красуня «Хмільничанка». Таку назву має вельми популярний серед покупців набір меблів для житлової кімнати. Попит на неї колись був справді ажіотажний. Досить сказати, що на фабриці, аби якимось чином впорядкувати чергу, серед замовників, завели спеціальний журнал. Приїздили покупці з Росії, Молдови, Білорусі.

Покупці продовжують і далі виявляти інтерес до продукції меблевиків. Їх цікавлять спальні і кухонні набори, меблі для кабінетів. А м'які стільці відзначені спеціальним призом республіканської виставки-ярмарку у Києві. Трохи виручає відкритий недавно цех індивідуальних замовлень. Але, якщо у людей порожньо у кишенях...

Меблевики переконані: зрушення на краще могли б статися за однієї умови — якби держава відновила призабуту форму торгівлі у кредит. Навіть за тих часів меблі, як правило, купувались більшістю саме в такий спосіб. Неодноразові пропозиції з цього приводу (кому тільки не висловлювала їх адміністрація фабрики), образно кажучи, гасли швидше, ніж запалений сірник.

Ідею виробляти сірники директор фабрики Володимир Збаразький запозичив у білорусів. Енергійний, з господарською жилкою керівник, запозичив її у білорусів. В об'єднанні «Гомельдерев», звернув увагу на таку деталь: всі цехи потужного підприємства ніби завмерли — ті ж проблеми з реалізацією продукції. Зате конвеєр з виробництва сірників діяв як годинниковий механізм.

Сірничок, хоч і маленький, та клопоту з ним, з'ясовується, багато. Налагодження такого, геть простого, на перший погляд, виробництва коштує великих грошей. Вартість обладнання, що його пропонує Швейцарія, коштує близько 11 мільйонів (!) американських доларів. Ось вам і відповідь, чому ми дотепер користуємось чужими сірниками. У Загребі подолянам пообіцяли продати дешевшу технологію. Хорвати почали технічне переозброєння найстарішої і найпотужнішої у Європі сірникової фабрики (підприємству 140 років). Демонтоване нині діюче обладнання, на це уже є тверді домовленості, буде встановлено на споруджуваній сірниковій фабриці у Хмільнику.

Спеціалісти із Загреба приїздили на Вінниччину. Допомагали нашим інженерно-технічним працівникам прив'язати обладнання (поки що звісно, на папері) до уже збудованого для нової фабрики двоповерхового виробничого корпусу. Найближчим часом до Загреба поїдуть 30 наших робітників і спеціалістів опановувати нову справу. Тим часом директор шукає кошти. Можливо, Мінпром, у систему якого входить Хмільницька меблева фабрика, підтримає ентузіастів — як-не-як підприємство даватиме вогонь для всієї держави.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Переходимо на міні

Виробництво міні-заводів з випуску сухого жому налагодило сумське акціонерне товариство «Машинобудівне об'єднання імені М. В. Фрунзе». Першими скористаються новинкою на Північнокиївському цукрозаводі, де вже почали монтувати обладнання для приготування кормів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Виграв у лотерею – заплатив за квартиру

Ще донедавна у Луцьку нараховувалося 12—14 тисяч жителів, які не платили за комунальні послуги по три і більше місяців. На початку цього року таких боржників у місті налічувалося близько дев'яти тисяч, а в лютому — лише сім тисяч. Що ж трапилося? Мешканці Луцька почали одержувати зарплату? А може, з'явилося почуття відповідальності перед державою?

—Із запровадженням у Луцьку системи централізованої оплати комунальних та інших послуг з використанням комп'ютерів стало можливим розраховуватись за житло в лічені хвилини, — розповів керівник міського обчислювального центру Микола Хомич. — Ми створили своєрідний банк даних на кожного мешканця Луцька, в якому зафіксовано все, що стосується оплати комунальних послуг. Це дало змогу підняти платіжну дисципліну на 20 відсотків.

Микола Іванович похвалився: досвід Луцька запроваджують в себе міські служби Житомира, Вінниці, Славути, Полтави, Сум та інших міст України. Але в обласному центрі Волині є ще одне нововведення, яке сприяє заохоченню квартиронаймачів і власників житла до своєчасної оплати. Так, Волинське регіональне управління комерційного банку «Приватбанк», яким керує Микола Романюк, взялося проводити розіграші безплатних лотерей для користувачів комунальними послугами. І досить успішно робить це у співпраці з міським обчислювальним центром.

—Коли ми оголосили про таку безплатну лотерею, то платників значно побільшало. У касових відділеннях КБ «Приватбанку» вишикувалися черги, — поділилася приємною новиною начальник відділу реклами «Приватбанку» Ніна Тарасенко. — Участь в лотереї має право брати та людина, яка вчасно розраховується за комунальні послуги. А за того, хто стане переможцем, «Приватбанк» наступного місяця сам проводить розрахунки за житлово-комунальні послуги. В цьому році нами проведено вже два розіграші безплатних лотерей, в яких взяли участь більш як 8 тисяч лучан. Переможцями стали 17 клієнтів. Цим людям «Приватбанк» у січні і лютому сплатив за житло.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Зверніть увагу!

На привокзальному майдані – о'кей!

Уже, мабуть, не зосталося вулиць, провулків, майданів і пустирів у Дніпропетровську, на яких за стоянку легкових автомашин не беруть плати. Хоч би де припаркувався — діставай гаманець,.. Вісімдесят копійок за годину.

Але хіба секрет, що левова пайка цих зборів насправді потрапляє не до міської казни, як має бути, а в приватні кишені? Тепер цьому ніби настає край. На привокзальній площі змонтовано пропускники — майже, як у метро. І щоб потрапити на зупинку, треба отримати «дозвіл» автомата. Він вмикає «зелений» тільки за спеціальними магнітними картками.

Стверджують, що для цивілізованого світу це не новина, а в Україні та інших країнах СНД такого немає.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

На здобуття Державної премії України імені Тараса Шевченка

ЕНЕЙ І СПРАВДІ ПАРУБОК МОТОРНИЙ

ТРЕБА мати не тільки талант, а й віру в себе, щоб узятися за ілюстрування цієї книжки після Георгія Нарбута та Михайла Дерегуса. До того ж, «Енеїда» Івана Котляревського — і шедевр нової української літератури, і її початок.

Анатолій Базилевич знайшов свій шлях до «Енеїди». Якщо Георгій Нарбут бачив у троянцях передусім запорозьких козаків — опору відродження української держави на початку XX століття, а Михайло Дерегус знайшов у них спільні риси з життєрадісними степовиками, що обжили край по обидва береги Дніпра, то А. Базилевич поєднав ці риси й додав до них своє розуміння класичного твору.

Не слід забувати, що завершення серії ілюстрацій до «Енеїди» І. Котляревського (робота тривала майже десять років) припало на кінець п'ятдесятих років, коли квазідемократичний Микита Хрущов розпочав новий виток русифікації української освіти. Міцні обійми Москви відчули тоді на собі й діячі української культури. Та всупереч цьому А. Базилевич розгорнув перед читачем свою галерею героїв літературної класики: козаків, які над усе думали про захист вітчизни, бадьорих троянців, здатних на нові перемоги над ворогами, мешканців Олімпу, що не втратили почуття гумору й оптимізму.

Дослідники справедливо відзначають, що Анатолій Базилевич в «Енеїді» проспівав пісню славі рідному народові.

Серія ілюстрацій до «Енеїди» вразила читачів так, що багато з них забули про інші роботи художника.

А починав він як ілюстратор книжки «Тихий Дон» Михайла Шолохова та його ж «Піднятої цілини». Потім настала черга «Бравого солдата Швейка» Я. Гашека. Тут майстер вступив у творче змагання зі своїм колегою Й. Ладою, який багато часу працював над створенням національного типажу. Але український Швейк у змалюванні А. Базилевича чудово доповнив словесний образ, що постав з невмирущого твору Я. Гашека в українському перекладі С. Масляка.

Класична література стала предметом уваги А. Базилевича упродовж всього творчого життя. Він ілюстрував «Пана Халявського» Г. Квітки-Основ'яненка, «Старосвітські батюшки і матушки» та «Кайдашеву сім'ю» І. Нечуя-Левицького, «Співомовки» С. Руданського, роман «Люборацькі» А. Свидницького, «Українські народні казки» та інші твори.

Очевидно, на вибір твору впливали власні літературні уподобання митця. Він не міг обминути увагою творчість Василя Симоненка — проілюстрував його казку «Цар Плаксій та Лоскотон». Потрапили на очі художникові й «Вибрики Пегаса» Олеся Жолдака. Й ця збірка здобула талановите мистецьке доповнення.

Не слід забувати, що А. Базилевич насамперед ілюстратор книжкових видань. Тобто поле його творчої уяви обмежено рамками обраного літературного твору. Та художник увесь час ламав ті рамки й творив свою книжку. Часто так траплялося, що читач саме за його портретами вперше «бачив» героїв улюблених творів. Значна кількість образів, створених майстром, живе відтепер самостійним життям. Портретна галерея героїв А. Базилевича склала б цілу виставку, успіх якої гарантований. Отож видавці, які були не вдоволені тим, що А. Базилевич працював досить повільно, а то й відкладав свою роботу на потім, врешті-решт, розуміли й підтримували художника в його прискіпливих пошуках. Тепер усім зрозуміло, що митець дбав про майбутнє своїх героїв, яких мало було народити творчою фантазією, треба було дати їм нове життя, самостійне й незалежне від літературного твору.

На завершення додамо, що народився народний художник України А. Базилевич на Вінниччині, закінчив Харківський художній інститут, живе й працює в Києві.

Віталій АБЛІЦОВ.

РАЗ — ДИТИНА, ДВА — ДИТИНА... ТРЕТЬОЇ ЛЕЛЕКА НЕ ПРИНІС

(Початок на 1-й стор.).

Діти голодними і босими не ходять, але...

Ще не так давно у Тернопільському районі, де проживає понад 62 тисячі населення, щороку з'являлося на світ 1,2—1,3 тисячі дітей. Торік їх цифра не сягнула й семисот. І це за умови, що дедалі менше людей тягнеться до міста, бо сьогодні тому, хто зостався без постійної роботи чи місяцями не одержує зарплати, все-таки легше вижити в селі, де своя картопля, овочі, якась курка бігає біля хати, кабанця можна вигодовувати... Отож чимало вчорашніх селянських дітей повертається, так би мовити, на «круги своя», під батьківський дах, або будівництво власної хати починає, якщо дозволяє кишеня.

Та нинішнє галицьке село лише за документами у сільраді виглядає таким багатолюдним, бо насправді десятки, сотні людей, особливо молодих, виїжджають на заробітки в Польщу, Чехію, Німеччину, Росію... А той, хто не потрапив за кордон, їде, як тут кажуть, «на сезон» у сусідні чи південні області України. Отож чимало молодих сімей спочатку думають про гроші, про те, як більш-менш стати на ноги, а потім — уже про дітей. І за даної ситуації їм чимось дорікати — язик не повертається. Чи не тому в 1991 році в Тернопільському районі на кожну тисячу населення народжувалося щороку приблизно 14 дітей, а позаторік — лише 11.

У районній поліклініці я зустрів кількох матерів, які мають по троє дітей дошкільного і шкільного віку. Приїхали з найменшими на консультацію.

—Я ще донедавна працювала в сільському дитсадку, —розповідає молода жінка з приміського села. —Потрапила під скорочення, бо колективна селянська спілка той дитсадок ледве утримує — немає грошей. Чоловік працює в Тернополі, на комбайновому заводі. Заробляє мізер, але й те виплачують з величезним запізненням. Якби не город, не своє господарство, то не знаю, що б ми робили. Та й батьки нам допомагають —чим тільки можуть. Діти, звісно, голодними і босими не ходять, але заробити на те дедалі важче.

—А тепер ви погодилися б мати троє дітей?..

—То гріх нарікати, бо всі діти — від Бога. Але ми з чоловіком би дуже і дуже подумали над тим.

Схожа ситуація і в іншій селянській родині, де жінка не працює, бо доглядає малих дітей, а чоловік — шофером в місцевій колективній селянській спілці. Ото виплатять за місяць-два 30—50 гривень авансу — і тішся! А решту — отримаєш потім. Правда, частково заплатили зерном і цукром. Та їх ще треба продати, а цукор практично збуту не має — усі склади ним затоварено.

До речі, медичні працівники в селах, також місяцями перебиваються без копійки, бо фельдшерсько-акушерські пункти фінансують з бюджетів місцевих рад, які сьогодні не можуть звести кінці з кінцями.

Але навіть за нинішньої фінансової скрути в Тернопільському районі спорудили сучасну поліклініку, яку тепер «начиняють» сучасним медичним обладнанням.

—Хочемо, щоби все було за сучасними мірками, —каже головний лікар району Ігор Вардинець. — З ультразвуковою апаратурою, з найсучаснішою діагностикою. І, звісно, прагнемо створити належні умови для консультацій і медичної допомоги майбутнім матерям. Щоби якомога більше народжувалося здорових дітей.

Сам Ігор Степанович не лише блискучий спеціаліст-хірург — оперує хворих, кілька років тому захистив кандидатську з цієї проблематики, але й досвідчений організатор. Чи як тепер ми називаємо — менеджер.

Реконструйована, а точніше — збудована наново дільнична лікарня в селі Мишковичі. У мальовничому місці, у старому панському паркові. Неподалік, у сусідньому селі, є лікувальні грязі — можна завозити для процедур. Та в тім-то річ, що для завершення будови, доведення її «під ключ» потрібні гроші. У місцевому бюджеті тепер їх немає, взяти позику під нинішні проценти нереально. Сподіватися на підтримку Міністерства охорони здоров'я також не доводиться, бо воно лише тим і займається, що «латає діри». Отож шукають тернопільчани партнерів із грошима, інвесторів, щоби спільними зусиллями довести лікувальний заклад у Мишковичах до ладу.

Спілкуючись з енергійним, вольовим, далекоглядним Ігорем Вардинцем, віриш, що він свого неодмінно доб'ється, бо не звик сходити з дистанції напівдороги. Та все-таки підтримка й допомога з центру йому не завадили б. Щоби центральна районна поліклініка в Тернополі, в яку вкладено стільки сил та енергії, справді стала взірцевою. Щодо медичної допомоги всім. А матерям і дітям — насамперед.

Потрібна державна лінія

І все-таки, чому падає народжуваність? Найпростіше це пояснити соціальними умовами, в яких опинилися люди. Коли сім'я ледве зводить кінці з кінцями і не може дати бодай найнеобхіднішого одній дитині, то чи випадає думати про другу?

—Та найбільше підтинає народжуваність відсутність в Україні державної підтримки тих, хто хоче мати дітей, — вважає начальник управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації Василь Князевич. — А нам треба на законодавчому рівні заявити, що держава підтримує вагітних жінок, усіх матерів з малими дітьми. Що не залишить їх наодинці зі складними проблемами.

—Але ж є державна програма «Діти України».

—То лише добрі наміри, бо ця програма не підтримана належним чином фінансово. Бо нам потрібні не декларації — ми їх уже вдосталь наслухалися! — а конкретні кроки. Можливо, різні знижки та скидки й не варто запроваджувати, бо то нерідко призводить до певних зловживань. А ось адресні дотації як вагітним, так і матерям не завадять. То має бути виразна державна протекціоністська політика, проти якої, повірте, ніхто не виступатиме — йдеться-бо про майбутнє нашої держави.

Держава, на думку Василя Князевича, має дбати, щоб її діти виростали здоровими, щоб одержали добру освіту та добре виховання. Лише за таких підходів вони шануватимуть мову і звичаї рідного народу, пишатимуться тим, що належать до великого українського народу, а Україна — ними.

До появи дітей треба готуватися, як до посівної чи до жнив. А, можливо, й ліпше. Бо найменша помилка може обернутися значними неприємностями, а то й фатальними наслідками. І, зокрема, мати сучасне медичне обладнання, щоби на ранній стадії вагітності побачити всі грубі патології. Бо чимало помирає сьогодні, ледве народившись, не через халатність чи низьку лікарську кваліфікацію, а тому, що вони за своїм розвитком і не могли вижити. А скільки дітей з різними фізичними і психічними вадами мучаться сьогодні в дитбудинках і сирітських притулках. Бо егоїстичні батьки їх зреклися-покинули, й увесь той тягар ліг на благенький державний бюджет.

З уст лікарів почув таке: для того, щоби гарантувати народження здорової дитини, треба витратити майже сто тисяч доларів. На різні обстеження, аналізи, дорогу апаратуру, на перебування вагітної у певних кліматичних умовах та її харчування, зрештою, на перебування у пологовому будинкові. Певно, що навіть у таких країнах, як Норвегія, Швейцарія чи Америка, аж ніяк не кожна родина спроможна безболісно понести такі затрати. У нас — і поготів. Але треба повертатися обличчям до цієї вкрай важливої проблеми, треба щось робити.

—І почати з найпростішого: налагоджувати оті довірливо-доброзичливі контакти між лікарем і жінкою, яка хоче стати матір'ю, — продовжує В. Князевич. —Бо не всі, далеко не всі наші молоді співвітчизники прислухаються до лікарських порад. Нам треба вчити майбутніх матерів, починаючи із ЗАГСів, як вести себе на роботі й у побуті, що й скільки їсти, як одягатися, щоби діти народжувалися здоровими. І то все має стати системою. Але за рік чи два ситуацію істотно не зміниш. Потрібна лінія, розрахована на ціле покоління. Державна лінія.

Від себе додам: кілька місяців тому в родині Василя Князевича народився хлопчик. Третя дитина в сім'ї.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Тернопільська область.

Інформація про випуск цінних паперів відкритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання».

1. Характеристика емітента

1.1. Відкрите акціонерне товариство «Енергетичне та нафтове обладнання» створюється шляхом реорганізації закритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання».

1.2. Фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «Енергетичне та нафтове обладнання».

1.3. Скорочене найменування: ВАТ «Енергетичне та нафтове обладнання».

1.4. Місцезнаходження: 252010, Київ, Арсенальна пл.,1-6.

1.5. Дата заснування: 25 жовтня 1996 року як закрите акціонерне товариство, згідно з протоколом № 4 від 9 січня 1997 року прийнято рішення про реорганізацію.

1.6. Предмет діяльності підприємства — оптова та роздрібна торгівля обладнанням для енергетичної та нафтової промисловості та посередницька діяльність в Україні і за її межами.

1.7. Баланс на 1.01.97 р. (у тис. грн.):

АКТИВ		ПАСИВ	
I. Основні засоби та інші позаоборотні активи	9,4	I. Джерела власних та прирівняних до них коштів у тому числі:	19,1
		Статутний фонд	18,8
II. Запаси і затрати	4,0	II. Довгострокові пасиви	—
III. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	101,3	III. Розрахунки та інші пасиви	95,6
БАЛАНС	**114,7**	**БАЛАНС**	**114,7**

1.8. Статутний фонд товариства становить 18 750 (вісімнадцять тисяч сімсот п'ятдесят) гривень.

1.9. Чисельність службовців: 4 чол.

1.10. Основні професійні дані про керівних працівників:

Діденко Павло Анатолійович — директор; освіта вища технічна; спеціальність — морський геолог; стаж роботи — 12 років.

Хавкіна Олена Володимирівна — головний бухгалтер; освіта вища технічна; спеціальність — інженер-економіст; стаж роботи — 18 років.

2. Опис ділової діяльності

2.1. Закрите акціонерне товариство «Енергетичне та нафтове обладнання» здійснило випуск простих іменних акцій номіналом 5 гривень на суму 18 750 грн. і було внесено до Реєстру випуску цінних паперів № 244/01/96 від 17 грудня 1996 року.

3. Дані про емісію цінних паперів

3.1. Рішення про випуск цінних паперів прийнято загальними зборами засновників акціонерного товариства 9 січня 1997 року, протокол № 4.

3.2. Мета і предмет діяльності товариства — оптова та роздрібна торгівля обладнанням для енергетичної та нафтової промисловості; насичення ринку високоякісною продукцією, товарами, послугами; розвиток науково-технічного і торговоекономічного співробітництва з юридичними та фізичними особами; здійснення зовнішньоекономічної діяльності; одержання прибутку та задоволення економічних та соціальних потреб.

3.3. Обсяг емісії, що планується — 18 750 (вісімнадцять тисяч сімсот п'ятдесят) гривень.

3.4. Акції випускаються прості іменні в безпаперовій формі серії ББ за номерами 1-3750 у кількості 3 750 акцій, номінальною вартістю 5 гривень за 1 штуку. Акції, випущені в закритому акціонерному товаристві «Енергетичне та нафтове обладнання» будуть обмінюватись на акції відкритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання». Одна акція ЗАТ «Енергетичне та нафтове обладнання» на одну акцію ВАТ «Енергетичне та нафтове обладнання».

3.5. Акції ВАТ «Енергетичне та нафтове обладнання» розповсюджуватимуться шляхом обміну на акції закритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання» в обсязі статутного фонду — 18 750 (вісімнадцять тисяч сімсот п'ятдесят) гривень, в кількості 3 750 акцій.

3.6. Місце продажу: 252125, Київ, п-т Воз'єднання, 1, кімн.510. День початку продажу — 20 лютого 1997 року, день закінчення продажу — 20 липня 1997 року. У разі дострокового обміну акцій, обмін закінчується.

3.7. Інформація про можливі привілеї власників цінних паперів: немає.

3.8. Запланований курс: запланований курс відкритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання» — 5 гривень за 1 акцію.

3.9. Послугами торговця цінними паперами не користуються.

3.10. Дії, викликані у випадку перевищення або недосягнення рівня передплати:

перевищення рівня передплати не передбачено. У разі недосягнення рівня передплати — емісія вважається такою, що не відбулася.

3.11. Адреса місць виплати дивідендів, здійснення операцій та депонування: виплату дивідендів за акціями відкрите акціонерне товариство «Енергетичне та нафтове обладнання» здійснює один раз на рік після затвердження річних фінансових результатів в строки та в розмірах, які визначаються рішенням річних зборів акціонерів за рахунок прибутку, що залишається у його розпорядженні після сплати встановлених законодавством податків, інших платежів у бюджет та процентів за банківський кредит. Місце виплати дивідендів: 252125, Київ, п-т Воз'єднання, 1, кімн.510. Дивіденди сплачуються шляхом перерахування грошових коштів на рахунок акціонерів або, за їх бажанням, готівкою.

3.12. Попередні емісії цінних паперів: закрите акціонерне товариство «Енергетичне та нафтове обладнання» здійснило випуск простих іменних акцій номіналом 5 гривень на суму 18 750 грн. і було внесено до Реєстру випуску цінних паперів № 244/01/96 від 17 грудня 1996 року.

3.13. Привілейовані акції не випускалися.

3.14. Керівні працівники випущених акцій не мають.

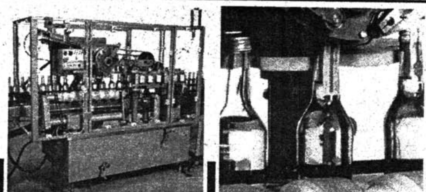
4. Можливі фактори ризику

— погіршення економічного становища в державі;
— негативні зміни економічної та податкової політики уряду;
— значне зниження платоспроможного попиту на продукцію відкритого акціонерного товариства «Енергетичне та нафтове обладнання».

П. А. ДІДЕНКО,
емітент, в особі директора ВАТ
«Енергетичне та нафтове обладнання».

ПОДОЛЬСКИЙ ЭЛЕКТРО-МЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД

142104, г. Подольск, Моск. обл., ул. Б. Серпуховская, д. 43.
Телеграфный адрес "ОГОНЬ".
Телетайп 205564.
ТЕЛЕФАКС 546 8314, 241 9461.
Телефоны: (095) 546 8314, (0967) 52 3561, 52 3478, 52 3531.

МАШИНА ДЛЯ НАКЛЕИВАНИЯ АКЦИЗНЫХ МАРОК
моделей К2–МНА–6, К2–МНА–6–01

МАШИНА моделей К2–МНА–6, К2–МНА–6–01 встраивается в действующие и новые линии розлива и производит наклеивание акцизных марок в автоматическом режиме.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Произ-сть, бут./час модель К2–МНА–6	6000
модель К2–МНА–6–01	3000
Тип бутылок* по ГОСТ 10117	1–К–700; 1–В–700; II–Ш–750; III–К–500; III–В–500; Х–К–500
Тип бутылок* по ГОСТ 26586	ХI–В–375; ХI–В–500; ХII–В–7050; ХIII–В–1000
Способ наклеивания марки	П-образный
Напряжение питания	3-х фазное, ~380 В, 50 Гц
Потреб. мощность, не более, кВт	1
Расход сжатого воздуха, не более, куб.м/час	6
Давление сжатого воздуха, МПа	0,4...1,0
Высота транспортера, мм	860...1060
Габаритные размеры, мм	3415x980x2000
Занимаемая площадь, кв. м	3,5
Масса, кг	1360

* Тип бутылки указывается при заказе машины

Правление ОАО "Укрволгатехсервис" уведомляет своих акционеров о проведении очередного общего собрания

Собрание состоится 31 марта 1997 года по адресу: **256311, Киевская обл., Бориспольский р-н, п. Пролески, ул. Броварская, 4, ОАО "Укрволгатехсервис".**

Повестка дня:

1. Отчет правления о деятельности ОАО "Укрволгатехсервис" за 1996 год.
2. Отчет ревизионной комиссии ОАО "Укрволгатехсервис".
3. Утверждение годовых результатов деятельности ОАО "Укрволгатехсервис".
4. Утверждение размера дивидендов по итогам хозяйственной деятельности ОАО "Укрволгатехсервис" за 1996 год.

Начало работы собрания в 10-00. Регистрация акционеров и уполномоченных представителей, прибывших на собрание, проводится 28 марта с 8-00 до 16-30, 31 марта с 8-00 до 9-45 по вышеуказанному адресу.

Дополнительную информацию по проведению собрания и регистрации акционеров можно получить в организационной комиссии, тел. (044) 560-93-56.

Правление ОАО "Укрволгатехсервис".

ТОВ "Флайт", зареєстроване 18.10.94 р. в Жовтневій райадміністрації Києва, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом двох місяців з дня публікації оголошення за телефоном 296-96-70.

Продовжуючи оперативно інформувати акціонерів, вкладників та клієнтів про стан справ у банку, «Юнексбанк» пропонує баланс банку станом на 1 лютого 1997 року.

Баланс цілком відповідає даним, поданим до НБУ.

Баланс «Юнексбанку» за станом на 1 лютого 1997 року (грн.)

АКТИВ	
1. Каса і коррахунок у НБУ:	3 799 171
1.1. В національній валюті	3 180 155
1.2. В іноземній валюті	619 016
2. Коррахунки в інших банках:	1 328 214
2.1. В національній валюті	—
2.2. В іноземній валюті	1 328 214
3. Кредити, надані банком:	24 842 483
3.1. Короткострокові	20 565 962
3.1.1. В національній валюті	14 544 497
3.1.2. В іноземній валюті	6 021 466
3.2. Довгострокові	4 276 521
3.2.1. В національній валюті	2 143 888
3.2.2. В іноземній валюті	2 132 633
4. Міжбанківський кредит	7 562 600
4.1. В національній валюті	1 549 800
4.2. В іноземній валюті	6 012 800
5. Міжфіліальні обороти	15 891 331
5.1. В національній валюті	8 838 206
5.2. В іноземній валюті	7 053 125
6. Цінні папери, придбані банком	5 815 845
7. Основні засоби та капіталовкладення	2 664 988
8. Дебітори	5 033 883
8.1. По капіталовкладенням	2 179 070
8.2. В національній валюті	2 593 711
8.3. В іноземній валюті	261 103
9. Інші активи	6 560 451
9.1. Еквівалент валютної позиції	214 022
9.2. Відокремлені кошти за рахунок прибутку	2 367 525
9.3 Обов'язкові резерви у валюті	2 529 134
10. Видатки банку	698 606
11. Збитки	—
Всього активу	**74 197 573**
ПАСИВ	
1. Статутний фонд	8 000 000
2. Резервний фонд	272 053
3. Фонд страхування банківських ризиків	820 427
4. Інші фонди банку	2 934 976
5. Коррахунки в інших банках	893 808
5.1. В національній валюті	679 424
5.2. В іноземній валюті	214 384
6. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів	13 224 259
6.1. В національній валюті	6 447 768
6.2. В іноземній валюті	6 776 491
7. Залучені кошти	12 859 851
7.1. В національній валюті	3 583 904
7.2. В іноземній валюті	8 469 994
7.3. Громадян	805 952
7.3.1. В національній валюті	771 262
7.3.2. В іноземній валюті	34 690
8. Міжбанківські депозити	12 971 082
9. Міжфіліальні обороти	15 891 331
9.1. В національній валюті	8 838 206
9.2. В іноземній валюті	7 053 125
10. Кредитори	1 612 472
10.1. В національній валюті	245 662
10.2. В іноземній валюті	1 366 809
11. Інші пасиви	1 639 939
11.1. Доходи майбутніх періодів	1 376 844
11.2. Власна валюта	214 022
12. Доход банку	708 591
13. Прибуток звітного року	1 260
13.1 Чистий прибуток звітного року	2 367 525
Всього пасиву	**74 197 573**

ЮНЕКС БАНК

забезпечує повний комплекс банківських послуг (у гривнях та іноземних валютах)

Зокрема:

☑ обслуговування через систему «банк — клієнт», що дає можливість проводити платежі, не виходячи з офісу;
☑ трастове управління тимчасово вільними коштами;
☑ залучення коштів на депозит.

Для юридичних осіб:
— 30—35% річних у гривнях;
— 12—18% річних в іноземній валюті.

Для фізичних осіб:
— 12—15% річних в іноземній валюті.

☑ операції з цінними паперами (купівля-продаж ОВДП на всіх ринках ОВДП, короткострокове кредитування для придбання ОВДП, операції РЕПО, помірні комісійні —0,05—0,5%, індивідуальні комісійні — для солідних клієнтів);
☑ повний спектр послуг за документарними операціями (інкасо, акредитиви), безплатні консультації фахівцями банку по розрахунках з іноземними партнерами;
☑ готівкові операції з валютою (видача готівки в межах внесеної на рахунок готівкової валюти — 0,5% комісійних, безготівкової — 2%);
☑ купівля (0,25—0,65% комісійних) та продаж (0,2—0,3% комісійних) валюти;
☑ продаж чеків Commerzbank, що дають можливість вивезення до Німеччини до 7 тисяч марок — 1% комісійних.

Наша адреса:

252070, Київ, вул. Почайнинська, 38/44.
Тел. (044) 462-50-62. Факс (044) 462-50-68.

Філії:

315010, Кременчук, вул. Карнаухова, 15. Тел. (05366) 2-80-57.
327040, Миколаїв, вул. Крилова, 56. Тел. (0512) 34-01-02.
324086, Кривий Ріг, пр. Гагаріна, 57. Тел. (0564) 74-80-60.
325000, Херсон, вул. 21 Січня, 37. Тел. (0552) 26-17-66.

Найпрацьовитіший українець Польщі — Василь Назарук

НАБРИДЛО про це говорити, але не перестає мучити питання: чому українці в іншомовному середовищі пам'ятають про своє коріння, а вдома легко відмовляються від рідної мови, зневажають свою культуру, відмахуються від історичного минулого? Може, ця розповідь примусить бодай одного земляка зазирнути в свою душу і згадати, чиї ми діти, що робимо, куди прямуємо.

Прибалтійські республіки, Польща, Чехословаччина в застійні роки вважалися оплотами свободи. Та й не лише в застійні. Скажімо, футурист Михайль Семенко писав із царської армії (він служив у Прибалтиці) батькові: «После войны и когда я буду свободным, мы начнем издавать журнал и книги — общими силами і общими средствами. Так я найду свою дорогу и добьюсь себе признания. Свои книги сами переведем на русский и польский языки, и вообще планы у нас **широкие**» (підкр. наше. — **М. С.**).

* * *

Якщо озирнутися в XVI-XVII ст., то, незважаючи на складність політичних стосунків України з Польщею, культура Західної Європи йшла до нас через двері, прорубані до найближчих сусідів, іншими, поки Петро I не прорубав вікно в ту ж таки Європу, але вже з іншої території...

У застійні роки статті в польському україномовному «Народному календарі» сприймалися як одкровення, а публікація в «Дуклі» прирівнювалася мало не до світового визнання. Сьогодні вже не треба завчати напам'ять вірш, щоб записати його, переїхавши через кордон. Зважившись на друк ТАМ, автори, звичайно ж, ризикували, однак увіковічнювали текст, сподіваючись на часи, коли його можна буде вільно прочитати ТУТ, в Україні.

Наше сьогодення змінилося. Отож, гадаю, варто розповісти про людей, які друкували наші твори у «Народному календарі», в «Дуклі», в «Дружно вперед», завдяки яким виходили вони і в ФРН, Бразилії, Канаді, США. Про тих учених, які й за межами України писали наукові розвідки про українських поетів, прозаїків, видавали твори репресованих у 30-ті роки й заарештованих у 70-ті.

* * *

Один із них — Василь Назарук, якому нещодавно виповнилося п'ятдесят. Він закінчив Варшавський університет і ось уже чверть століття працює в цьому ж вузі на кафедрі україністики. Основні напрями його зацікавлень — українська література XIX і XX ст., теорія літератури, польсько-українські літературні й культурні взаємини. В доробку Василя Назарука — більше 50-ти статей про творчість польських україномовних письменників та письменників України. Чимало довідок про українських майстрів слова для «Польської загальної енциклопедії» написано В. Назаруком.

1995 року у видавництві Варшавського університету вийшов збірник поезій «Футуризм на Україні. Маніфести й літературні тексти», впорядкований Василем Назаруком. Вступна стаття польською мовою й коментарі Василя Назарука розширюють коло читачів збірника, що сприяє активнішому включенню цієї сторінки української літератури в загальнослов'янський контекст.

На черзі — літературний портрет Івана Драча (за нашими мірками — це кандидатська дисертація Василя Назарука) й монографія про творчість Богдана-Ігора Антонича (докторська дисертація).

Василь Назарук є автором підручника «Щасти вам!» для шестикласників українських шкіл у Польщі. Незабаром побачить світ «Польсько-український та україно-польський словник», підготовлений В. Назаруком у співавторстві з професором М. Юрковським.

Під час візиту Президента Л. Кучми до Польщі ми могли бачити Василя Назарука в ролі перекладача.

Микола СУЛИМА.

Артист Іван — для гетьмана Івана

Автор кінопроекту «Гетьман Іван Мазепа» — народний артист України Іван Гаврилюк. Очолювана ним київська кінофірма «Воля XX» береться за створення кінострічки. Не виключено, що на певному етапі залучатимуть і зарубіжних фахівців. Українську сторону буде представлено за гамбурзьким рахунком — найуславленішими артистами, кінорежисерами, письменниками. Фінансовий бік проекту забезпечує відкрите акціонерне товариство «ЛАСТ». У Львові відбувся доброчинний вечір, на якому можна було придбати акції «ЛАСТу». Виручені кошти підуть на створення фільму. Такі заходи відбудуться в Києві, Тернополі, Івано-Франківську.

Імена

Відкрита книга спостережень

Поет, історик, критик, літературознавець Євген Маланюк, мабуть, як жоден інший діяч еміграції, жив Україною та аналізував її. А Україна знала його мало. У лютому є можливість виправити цю помилку: відзначають століття від дня народження Євгена Маланюка. Тож є нагода замислитися над проблемами розвитку нашої культури, як це свого часу зробив ювіляр у фундаментальній праці «Книга спостережень».

Ювілейні вечори відбулися в Державному музеї літератури та Національній філармонії. Святкували не лише в Україні. Стараннями посольства України в Латвії та товариства «Дніпро» літературний вечір відбувся в Латвії. У поштовий обіг уведено конверт з оригінальною маркою «Євген Маланюк (1897-1997)». Художник — Ю. Логвин, наклад — 300 тисяч примірників. Конверт виготовлено в Україні.

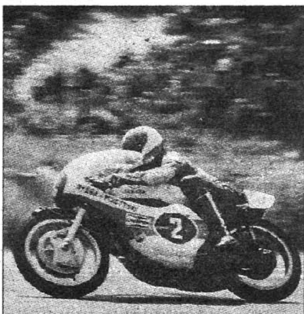
Вл. інф.

Змагання з простором і часом

Фізики не дадуть нам збрехати: за дуже сильної швидкості деформується простір. Вояки можуть досягти того ж ефекту, навіть не вдаючись до надсвітлової рухливості: бабах — і простір деформовано. І живі форми матерії перетворилися на неживі. Нам більше до вподоби коректні змагання з часом, скажімо, спортивні, дарма що людина ще жодного разу не вийшла з них абсолютним переможцем. Втім, є одна категорія громадян, котра легко зупиняє час і маніпулює простором, — закохані. Навіть коли вони запрягли для цього одну скромну, малопотужну, старомодну кінську силу.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО і Валерія ІНЮТІНА.

З телетайпа

Черкаське вікно до Європи

Черкаське летовище отримало дозвіл на здійснення міжнародних авіарейсів. Вигідне географічне розташування наштовхнуло на думку використати тутешній аеропорт як транзитний для країн СНД — до Європи, країн Балтії, на Ближній Схід. Не завадить це й Черкащині, де для пожвавлення економіки планують створити офшорну зону. Міжнародні авіарейси — це й перспектива для золотого туристичного кільця Шевченківського краю — Кам'янка — Чигирин — Корсунь-Шевченківський — Звенигородщина (Моринці, Шевченкове) — Умань. Обладнання відповідає останньому слову техніки й обіцяє не підвести навіть у складних метеоумовах.

«Зелені» теж помиляються

Дирекція Південно-Української АЕС категорично спростувала твердження лідерів миколаївської асоціації «Зелений світ» про те, що під виглядом повномасштабного тренажера на станції збудують четвертий енергоблок. «Більшої нісенітниці, ніж ця, не можна вигадати, — сказав кореспондентові ДІНАУ-Укрінформ головний інженер управління капітального будівництва виробничого об'єднання »Південно-Українська атомна електростанція« Юрій Фомін. Добудувати четвертий енергоблок просто неможливо: обладнання або частково продане, або стало непридатне». За п'ять місяців на тренажер надійде російсько-американське обладнання. Його призначення — моделювати можливі ситуації, з якими персонал може зіткнутися на діючих енергоблоках.

Час збирати ікони

У дореволюційній Російській імперії нараховували десь 80 мільйонів ікон. Половину з них знищили за часів червоного іконоборства 1920 — 1960-х років. 30 мільйонів знищили або вивезли за кордон останніми роками. На Вінниччині зробили спробу зібрати та зберегти хоча б кращі зразки ікон та культових предметів. З колекцій обласного краєзнавчого музею, галереї Тіттур та приватних зібрань сформовано виставку ікон, яку й відкрито у Вінниці. Її надзавдання — привернути увагу громадськості та влади до сакрального мистецтва, яке без термінової реставрації або хоча б консервації може загинути.

Трохи Ізраїлю на нашій території

У Харкові відкрито Ізраїльський культурний центр. Там працюватимуть бібліотека, комп'ютерний клас, недільна єврейська школа, кіновідео-та молодіжний клуби, спортивні секції, театральний, музичний та танцювальний осередки. На церемонії відкриття виступив аташе посольства Ізраїлю в Україні Алекс Розен.

«Стоянов» не встояв перед РВВС

Співробітники Приморського РВВС Одеси знешкодили банду рекетирів з угруповання кримінального авторитета «Стоянова». На так званий бандитський «стрілці« затримано 17 хлопців, які тривалий час тероризували одеських підприємців. У них вилучено п'ять помпових рушниць іноземного виробництва, безліч засобів зв'язку — мобільні телефони, пейджери, рації. Останні були настроєні на різні хвилі, міліцейські також. За словами начальника РВВС, це найпотужніше одеське угруповання.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311026.